

(Izhaja ob 4 zjutraj.)

Stane mesečno 20.— Din
inozemstvo 30.—
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Odločitev je padla

SKUPŠČINA OSTANE ODGOĐENA TER BO SREDI MAJA RAZPUŠČENA. — VOLILNI MANDAT PAŠIČ-PRIBIČEVIČEVE VLADE. — ZADNJE KLERIKALNE INTRIGE. — KAJ JE ZVEDEL KOROŠEC V AVDIJENCI.

Beograd, 9. aprila. p. Razvoj politične situacije je dospel danes do vrhunca. V številnih konferencah in avdijencah je bila pripravljena odločitev, ki je že padla. Razpust Narodne skupščine in razpis volitev je že sklenjena stvar. Volitve bo vodila koalicijska vlada Pašič-Pribičević. Poskusi klerikalcev v zadnjem hipu preiti v blki iz vrst opozicije v koalicio z radikali in demokrati so se ponesrečili. V krogih opozicije vlada velika poparjenost. Opozicijski blok razpada ter je gotovo, da se bo večja skupina članov starega demokratskega kluba pridružila grupi g. Pribičeviča.

Beograd, 9. aprila. p. Od včeraj zvečer do danes so se izvršili dogodki, ki so znatno pospešili razčiščenje položaja ter končno odločitev.

Klerikalne intrige, da se razbije sedanja koalicijska in omogoči vstop klerikalcev v vlado so bile jasno znamenje, da je stvar opozicije izgubljena. Klerikalci so včeraj poskusili še zadnji obupni korak.

Dr. Korošec v avdienci.

Dr. Korošec je zaprosil za avdienco z očitnim namenom, da kroni predstavi možnost rešitve parlamentarne krize s pomočjo federalističnega bloka ali pa njegovega klerikalnega krila, v skrajnem slučaju pa da poskusi izzvati obnovitev homogenega radikalnega režima. Če že ne bi mogli klerikalci v vlado, bi bili vsaj radi videli demokratsko stranko tepeno: Davidovičev del naj bi bil osleparjen v opozicijskem bloku, Pribičevićeva grupa pa izigrana od radikalov. Dr. Korošec je bil sprejet v avdienci, istočasno pa je dobil vabilo musliman dr. Hrasnica. Avdijenca je med ostalimi šefi opozicije izzvala najprvo presenečenje. Ko pa se dr. Korošec iz dvora ni vrnil med svoje kolege, se je presenečenje spremenilo v konsternacijo. Danes se vé, da je bil rezultat Koroščeve avdijenca naravnost porazen.

Kaj je čul g. Korošec.

Kralj je zavezniku g. Radića pokazal

Konsternacija v opozicijskem bloku

OPOZICIJA SKLICUJE ZA DANES PROTESTNO ZBOROVANJE RADI ODGOĐITVE SKUPŠČINE.

Beograd, 9. aprila. p. V opozicijskih krogih se pojavlja vedno večja depresija. Poslanci se pritožujejo, da je med opozicijskimi strankami izgnilo medsebojno zaupanje, kar ovira pozitivno delo. Pogajanja med radikali in klerikalci so bila glasni razlog za to nezaupanje, deloma pa tudi nejasno postopanje radičevcev. Danes so poskušali doseči razčiščenje na dopoldanski konferenci opozicije. Davidovič je imel najprej v svojem klubu konferenco s svojimi ožjimi prijatelji, katerim je poročal o avdienci posl. dr. Korošca in dr. Hrasnice pri kralju, na kateri sta oba dobila vtis, da se bodo radičevski mandati verificirali in da seje narodna skupščina še niso definitivno odgođene. Nato je Davidovič pozval na konferenco dr. Korošca, dr. Mačka, Predavca in Hrasnico: na sestanku so sklenili, da se jutri dopoldne vrši plenarna seja klubov opozicije, na kateri naj bi se prečitala resolucija kot protest proti

Ureditev vprašanja slov. železničarjev

UKREPI PROMETNEGA MINISTRA GLEDE PREVEDBE IN PREDUJMOV. — IMENOVANJE NOVEGA RAVNATELJA IN POMOČNIKA.

Beograd, 9. aprila. p. Kakor znano je minister saobračaja dr. Popović takoj po prevzetju portfelja vzel energično v svoje roke akcijo za ureditev personalnega vprašanja bivših južnih železničarjev. Izposloval si je v finančnem zakonu pooblastilo za prevedbo ter je takoj odredil, da se izvršijo vse priprave za izenačenje. V nekaj dneh bo ljubljansko ravnateljstvo definitivno zasedeno ter se takoj na to sestavi predpisana prevedbena komisija. Minister je Vašemu dopisniku izjavil, da bodo 1. maja izplačani bivšim južnim železničarjem predumi za nazaj, prevedba pa da se bo pospešila tako, da bo najkasneje do 1. junija izvršena.

Danes je bil poklican v Beograd vodja ljubljanske žel. direkcije ravnatelj Seg. Povodom imenovanja definitivnega ravnatelja se bo izvršilo tudi imenovanje pomočnika ter definitivno postavljenje načelnikov direkcijskih oddelkov.

REVIZIJA ZAKONA O OBRTHNI BANKI.

Beograd, 9. aprila. p. Trgovinski minister dr. Krizman je danes sprejel, zastopnike gospodarskih krogov, katere je predstavljal dr. Zerjav, in ki so zahtevali revizijo zakonskega načrta o državni obrtni banki. Z ozirom na to, da je potrebno, da so v upravi te banke zastopane vse pokrajine, se bo v kratkem vršila anketa zastopnikov vseh pokrajin glede izpremembe zakonskega načrta o obrtni banki. Nato bodo pozvani v Beograd tudi zastopniki vseh pokrajin za sestavo načrta gospodarskega sveta, ki je predviden v ustavi.

gosp. Davidovič uvideva, kako prav so imeli slovenski demokrati, ko so mu opetovano trdili, da naj klerikalcem nikdar ničesar ne veruje.

Odločitev, ki so danes padle, niso glavne. Na volitvah bo moral narod izreči svoje mnenje, ali želi, da nastopi končno doba mirne konsolidacije, ali pa hoče, da ga hujskači in varalci še dalje vodijo v škodljive medsebojne borbe, od katerih imajo korist njegovi zaporejci, on sam pa ogromno škoda

Radić sklicuje kongres zatiranih narodov

ZVEZE MED RADIĆEM IN ČESKIMI NEMCI. —

Praga, 9. aprila. s. Radić je povabil vse opozicijske stranke v narodnostnih državah Srednje Evrope h konferenci na Dunaj, kjer bi se razpravljalo o skupnem postopanju. Radić označuje to konferenco kot kongres zatiranih narodov.

Praga, 9. aprila. j. K vesti, da je Radić pozval opozicijske stranke nacionalnih

držav Srednje Evrope h konferenci na Dunaj, doznava Vaš poročevalec od nemške parlamentarne strani, da je vest v tej obliki vsaj preurajena. Sicer obstoji stik z Radićem, vendar pa dosej še ni dospelo nobeno poročilo. Poleg tega pa stališče nemških strank na Češkoslovaškem glede tega, ali naj se poseti ta konferenca ali ne, še ni enotno.

Novi požigi in poboji v Italiji

FAŠISTOVSKO MAŠČEVANJE NAD KLERIKALCI IN KOMUNISTI. — DEMOLIRANJE KONZUMOV IN DELAVSKIH DOMOV.

Milan, 9. aprila. j. Najbrže iz maščevanja za precejšnje uspehe, ki so jih klerikalci in socialisti dosegli zlasti v Monzi in v Brinzi, so fašisti v teh krajih večraj demolirali približno 25 socialističnih in klerikalnih konzumnih društev in drugih lokalov. Približno 30 oseb je bilo ranjenih. Tudi v Milanu so fašisti opustošili tri socialistične društvene lokale. Ista usoda je doletela tudi več go-

stila, kjer so se zbirali socialisti in klerikalci. V Milanu je prišlo poleg tega tudi do spopadov, pri katerih je bilo ranjenih 15 oseb, med njimi dve težko. Dve ženski sta bili prepeljani v bolnico. Danes je tovrstni avtomobil «Corriere della Sera» peljal 50 tisoč izvodov lista na kolodvor. Oboroženi fašisti so ga ustavili ter ga sežgali. Tudi več drugih avtomobilov tega lista je bilo ustavljenih in sežganih.

Ugoden vtis ekspertnih predlogov

REDKO SOGLASJE V VSEH PRESTOLICAH. — NEMŠKA VLADA SMATRA PREDLOGE ZA UGODNO BAZO NADALJNH POGAJANJ.

Berlin, 9. aprila. j. Državni kabinet se je sestal danes popoldne, da prouči poročila obeh komitejev strokovnjakov. Z ozirom na velik obseg poročil, katerima je pridruženih še devet aneksov, ni bilo mogoče dobiti končnovaljavne sodbe. Posvetovanja kabineta se bodo torej nadaljevala. Vendar pa se more reči, da so merodajni krogi v Berlinu po dosedanjem proučevanju predlogov dobili vtis, da so predlogi docela pripravi tvoriti podlago za pogajanja o končnovaljavni ureditvi reparacijskega vprašanja. Nekatera načela strokovnjakov so našla popolno odobritev nemške vlade, druga pa so zopet razočarala. Predvsem je neugodno vplivalo, da poročilo ne imenuje konkretnih nemških reparacij.

na kvalifikacija strokovnjakov brezdvomna, se smatra poročilo za delo, ki bi moglo tvoriti podlago za gospodarsko obnovo Evrope.

Paris, 9. aprila. h. Poročilo strokovnjakov, ki se je nečoj objavilo javnosti, je bilo v pariških političnih krogih sprejeto z velikim zadovoljstvom. Splošno se poudarja, da se ne more dvomiti o nepristranosti ekspertov. Ker je tudi tehnič-

London, 9. aprila. h. Pri presoji načrta prvega strokovnjaškega komiteja, poudarjajo današnji londonski večerniki zlasti važni pogoji, da se prvi letni obrok ne bo plačal, dokler Nemčija zopet ne dobi gospodarske in fiskalne kontrole Poruhra. Nemški proračun bo za prvi dve leti prost vseh plačil, ki izvirajo iz mirovnih pogodb, a tudi sestave prihodnjih proračunov so olajšane s tem, da je v naprej dolžna vsota, ki bo krila vse nemške obveznosti.

New-York, 9. aprila. j. V oficijelnih washingtonskih krogih danes še odklanjajo zavzeti stališče k poročilu strokovnjakov. Vendar pa so visoki uradniki državnega departementa za trgovino in zakladnega urada izrazili svoje največje zadovoljstvo.

Važne gospodarske odredbe

Dva uspeha samostojnih demokratov

Beograd, 9. aprila. p. Minister pravde dr. Grisogono je na podlagi pooblastitve v finančnem zakonu predložil ministrskemu svetu naredbo, s katero se na novo ureja kompetenca sodišč z ozirom na vrednost spornega predmeta. Vsi spori v vrednosti do 6250 Din bodo v bodoče spadali pred okrajna sodišča, pravde do vrednosti 31.500 Din pred posameznega sodnika zbornih sodišč in še le pravde višje vrednosti pred sodne senate. Min. svet bo naredbo že dne odobrila, na kar bo takoj uveljavljena.

Beograd, 9. aprila. p. Na predlog samostojnih demokratov je bila v finančni zakonu sprejeta nova določba, ki je za vse naše trgovce izredne važnosti. Po pripombi 12. k čl. 5. taksnega zakona odnosno po pravilniku k zakonu so bili podvrženi taksi na kupoprodajne pogodbe tudi trgovski zaključki. To ni bila za trgovce le krivična obremenitev temveč tudi izigravanje tajnosti trgovske korespondence, ker so finančni organi zahtevali v svrhu kontrole vpogled v vso korespondenco. Sedaj je s členom 288. ukovnega finančnega zakona ta določba ukinjena. Čl. 288. pravi: «Tej taksi (po čl. 5., taks. zak.) niso podvržene pogodbe o kupovini in prodaji stvari ali robe, koja je namenjena neposredni potrošnji ali pa v svrhu preprodaje (trgovski zaključki)» S 1. aprilom se torej trgovska zaključna pisma ne morejo več predlagati kontrolnim organom.

JADRANSKA TARIFA.

Beograd, 9. aprila. r. Danes je italijanska in jugoslovska komisija razpravljala o jadranski tarifi. Izdelal se je načrt po vzorcu italijansko-avstrijske tarife. Pogajanja teko povoljno, tako, da se njihov zaključek pričakuje v nekaterih dneh.

PROGLAS GRŠKEGA KRALJA.

Paris, 9. aprila. s. Kakor javljajo iz Bukarešte, je grški kralj izdal proglas na grški narod, kjer sporoča, da se ne odreče po svojih očetov podedovanem prestolu.

BELGIJSKI KRALJ TEŽKO BOLAN

Paris, 9. aprila. s. Zdravstveno stanje belgijskega kralja Alberta, ki je zbolel na španski bolezn, se je zelo poslabšalo.

Vlada na delu

Beograd, 9. aprila. p. Po razčiščenju položaja bo vlada pristopila ureditvi cele vrste višjih vprašanj administrativnega značaja. S tem v zvezi so tudi razne spremembe na vodilnih mestih politične uprave in drugih državnih uradov. Za grebški veliki župan dr. Cimič je že danes osebno podal svojo demisijo, ki je bila sprejeta ter bo za njegovega naslednika imenovan najbrže dr. Zuccon, bivši odvetnik v Puči. Tudi v Sloveniji se pripravljajo važne izpremembe.

Macdonaldove težkoče

London, 9. aprila. s. Vlada se nahaja v zelo težkem položaju. V lordski zbornici se je včeraj vršilo drugo čitanje Asquithovega predloga, po katerem bodo stavke v bodoče skoraj onemogočene, ker bodo stavke in izprtja prepovedana 30 dni, od časa, ko se je naprosilo industrijsko preiskovalno sodišče za razsodbo. Lord kancelar je v gornji zbornici izjavil, da bo ta odredba zelo otežkočila politični položaj, ker vlada ne more prepovedati meznega boja. Položaj kabineta je tudi v spodnji zbornici vedno težji, ker se opozicija ljuto bojuje proti vsaki reformni nameri vlade.

BABILON V ČEŠKEM PARLAMENTU.

Praga, 9. aprila. j. Na današnji seji zbornice, na kateri bi se morala pričeti debata o novelaciji imunitetnega zakona, so predložili poslanci Podkarpatske Rusije svoje pritožbe. Razprava se je vršila v češkem, nemškem, madžarskem in ruskem jeziku.

HITLERJEV ADJUTANT ARETIRAN.

Monakovo, 9. aprila. j. Pobjegli bivši adjutant Hitlerja Herman Esser, ki so ga zasledovali s tiralicco, je bil danes v Landsbergu aretiran. Dospel je s tremi drugimi osebami v avtomobilu, da poseti Hitlerja. Menijo, da je šlo za to, da se Hitler osvobodi iz ječe.

OBSEDNO STANJE V RUMUNJI.

Bukarešta, 9. aprila. s. V Bukarešti Cernovich in Temešvaru in še nekaterih manjših mestih je bilo vsled anti-čemitskih izgovod dijakov proglašeno obsedno stanje. Več profesorjev se bo moralo zaradi hujskanja proti židom zagovarjati pred vojaškim sodiščem.

Volitve v Italiji

DR. WILFAN PROPAPDEL VSLED KLERIKALNE NELOJALNOSTI. - PODROBNI REZULTATI IZ P OSAMEZNIH OBCIN.

V Julijski Krajini je po uradnih podatkih končni izid volitev sledeči: **Jugoslaveni 29.338**, fašisti 163.563, unitaristični socialisti 13.114, popolari 22.000, republikanci 9744, komunisti 20.648, maksimalisti 5064 in demokrati 5707 glasov. Na fašistovsko kot večinsko stranko odpade torej 15, na manjšinske stranke pa 8 poslanskih mandator, ki se razdele tako-le: 2 Jugoslavovena, 2 komunisti, 2 popolari, 1 republikanec in 1 unitarec.

V smislu pogodbe, sklenjene o priliki volilnega boja med tržaškimi, istrskimi in goriskimi političnimi društvom, po kateri bi morali jugoslovenski volilci oddati svoje prednostne glasove prvem trem kandidatom, dr. Wilfanu, dr. Besednjaku in dr. Stangerju, bi morala biti torej izvoljena dr. Wilfan in dr. Besednjak. Vsled nedisciplinane volilcev, ki se je pokazala tako na Goriskem kakor tudi v tržaški pokrajini, pa je zaslužni voditelj primorskih Slovencev in predsednik Političnega društva »Edinost« za Trst in Gorisko, dr. Josip Wilfan propadel in sta bila izvoljena dr. Besednjak in dr. Stanger. Jugoslovenski kandidati so dobili namreč sledeče število prednostnih glasov: dr. Wilfan 11.591, dr. Besednjak 12.154, dr. Stanger 11.907, dr. Brajša 1089, inž. Podgornik 949 in dr. Biteznik 1030.

Rezultat je narodne kroge močno presenetil in vzbudil med njimi upravičeno ogorčenje. Nočemo se zaenkrat spuščati v rekriminacije, konstatirano le da je poraz drja. Wilfana v nacionalnega moralnega stališča skrajno žalosten dogodek. Klerikalci so s tem, da so prekršili dolžnost nacionalne discipline, zanesli med naš narod kal nadaljnjih razdvorov ter so fašizmu le še poslal triumf. Mesto drja. Wilfana vstopa v rimski parlament dr. Ulihek Stanger, zastopnik Istre, mož odličnih sposobnosti, ki bo gotovo neustrašen in požrtvovalen zagovornik pravice našega zatiranega naroda, čeravno mu morda še nedostaja parlamentarne rutine drja. Wilfana.

V naslednjem podajamo končne rezultate volitev v posameznih občinskih tržaške pokrajine:

Milje: Slovani 122, fašisti 1197, unitarci 30, popolari 135, republikanci 192, demokrati 6, komunisti 480, maksimalisti 69; **Borč:** Sl. 90, kom. 37, faš. 18, rep. 1, maks. 1; **Krvavi potok:** Sl. 40, kom. 23, faš. 8; **Škocijan:** Sl. 38, kom. 34, faš. 21; **Barka:** Sl. 119, kom. 10, faš. 4, rep. 1, pop. 1; **Divača:** Sl. 42, kom. 27, faš. 18; **Storje:** Sl. 88, kom. 5, faš. 8; **Zaeorje:** Sl. 105, rep. 2, kom. 22, unit. 1, faš. 4, maks. 1; **Dolina:** pop. 1, rep. 1, Sl. 98, kom. 37, faš. 18. (Razveljavljenih 144 glasov.) **Dolina:** Sl. 40, kom. 23, faš. 8; **Avber:** Sl. 90, kom. 5, faš. 9; **Konrva:** Sl. 62, kom. 22, faš. 11, maks. 1; **Lokev:** rep. 2, Sl. 76, kom. 103, faš. 14, maks. 3; **Dutovlje:** un. 1, pop. 1, rep. 1, Sl. 146, kom. 5, faš. 33, maks. 1; **Naklo:** pop. 1, rep. 1, Sl. 38, kom. 73, faš. 21, maks. 1; **Naklo:** pop. 1, rep. 1, Sl. 119, kom. 10, faš. 7; **Naklo:** rep. 1, Sl. 42, kom. 21, faš. 10, maks. 1; **Pavir:** pop. 1, kom. 69, faš. 16, maks. 2; **Rodik:** rep. 2, Sl. 65, kom. 6, faš. 4, maks. 4; **Veliki Renec:** rep. 6, Sl. 155, kom. 5, faš. 6, maks. 3; **Čitjak:** rep. 1, Sl. 80, kom. 37, faš. 7; **Škopo:** Sl. 59, kom. 4, faš. 15; **Sežana:** rep. 3, Sl. 91, kom. 73, faš. 115, maks. 8; **Zeeorje:** Sl. 131, kom. 32, faš. 12, maks. 5; **Tomaj:** pop. 2, rep. 3, dem. 1, Sl. 186, kom. 8, faš. 8; **Nabrežina:** pop. 1, rep. 4, Sl. 103, kom. 34, faš. 83, maks. 4; **Doberdob:** pop. 2, Sl. 47, kom. 14, faš. 82, maks. 3; **Devlje:** un. 2, rep. 3, Sl. 63, kom. 13, faš. 88; **Fogliano:** un. 3, pop. 46, rep. 26, dem. 3, Sl. 1, kom. 49, faš. 210, maks. 4; **Gradež:** un. 2, pop. 59, rep. 130, dem. 1, Sl. 1, kom. 30, faš. 226, maks. 3; **Gradež:** un. 3, pop. 63, rep. 96, kom. 30, faš. 208; **Mavhine:** rep. 9, Sl. 49, kom. 14, faš. 56, maks. 4; **Tržič:** un. 21, pop. 26, rep. 56, dem. 7, Sl. 1, kom. 59, faš. 306, maks. 27; **Tržič:** un. 13, pop. 16, rep. 23, dem. 1, Sl. 2, kom. 68, faš. 222, maks. 26; **Tržič:** un. 14, pop. 10, rep. 46, dem. 2, Sl. 4, kom. 72, faš. 866, maks. 23; **Tržič:** un. 19, pop. 4, rep. 14, dem. 2, kom. 29, faš. 497, maks. 20; **Rovčji:** un. 11, rep. 76, rep. 20, dem. 4, Sl. 7, kom. 119, faš. 310, maks. 14; **Rovčji:** un. 4, pop. 34, rep. 8, dem. 3, Sl. 3, kom. 57, faš. 235, maks. 7; **San Canziano Is.:** un. 5, pop. 52, rep. 9, dem. 4, Sl. 3, kom. 159, faš. 342, maks. 19; **San Canziano Is.:** un. 7, pop. 6, kom. 31, faš. 79, maks. 3; **Šennolaj:** Sl. 23, kom. 26, faš. 35, maks. 4; **San Pietro Is.:** un. 1, pop. 15, rep. 12, dem. 2, kom. 31, faš. 208, maks. 2; **Sivno:** Sl. 16, kom. 22, faš. 9, maks. 1; **Staranzano:** un. 6, pop. 19, rep. 9, dem. 2, Sl. 3, kom. 41, faš. 220, maks. 11; **Turriaco:** un. 4, pop. 27, rep. 2, dem. 3, kom. 51, faš. 251, maks. 7; **Bukovje:** pop. 1, rep. 1, Sl. 111, kom. 10, faš. 8, maks. 4; **Kača vas:** Sl. 14, kom. 3, faš. 12; **Kočana:** un. 1, rep. 1, Sl. 15, kom. 85, faš. 25, maks. 2. (Razveljavljeno 124 slovanških glasov.) **Postojna:** un. 2, pop. 6, rep. 1, Sl. 220, kom. 7, faš. 88, maks. 1; **Postojna:** pop. 1, rep. 1, Sl. 214, kom. 11, faš. 70; **Šmilbel:** rep. 1, Sl. 62, kom. 118, faš. 7, maks. 2. (Razveljav-

ljenih 173 glasov.) **Št. Peter na Krasu:** rep. 2, dem. 1, Sl. 123, kom. 81, faš. 62, maks. 8. (Razveljavljeno 97 glasov.) **Št. Peter na Krasu:** pop. 1, rep. 2, Sl. 49, kom. 36, faš. 52, maks. 2; **Vremski Britof:** un. 1, rep. 1, Sl. 32, kom. 118, faš. 20, maks. 2; **Hrenovice:** un. 2, rep. 3, Sl. 373, kom. 21, faš. 10, maks. 3; **Senožeč:** un. 1, rep. 4, Sl. 75, kom. 83, faš. 152, maks. 8. Manjka pa še rezultat iz Slavine, ene najbolj zavednih naših občin na Krasu, kjer so fašisti jugoslovenskim volilcem v veliki večini onemogočili glasovanje.

Kar ni mogel fašistovski terorizem doseči, so skušale pokvariti še posamezne komisije. Tako je bilo v Mavkinjah razveljavljenih 26, v Kožani 124, v Šturjah 64 naših glasov, češ, da so naši volilni znaki mesto samo enkrat, po večkrat prečrtani, kar da ni dopustno! Član glavne volilne komisije dr. Slavik je proti temu očitemu kršenju zakona vložil protest.

Skupni rezultat je po uradnih podatkih in tržaški pokrajini sledeči: Jug. 5818, fašisti 23.557, unitarci 861, popolari 1144, republikanci 4320, demokrati 311, komunisti 7033, maksimalisti 905.

ISTRSKA POKRAJINA.

Jugoslaveni 6657, fašisti 51.580, popolari 1070, komunisti 8131, republikanci 2455, maksimalisti 375, unitarci 200, demokrati 131.

GORISKA IN FURLANIJA.

Jugoslaveni 16.255, fašisti 86.353, popolari 19.855, unitarci 12.034, komunisti 10.371, demokrati 5238, maksimalisti 3628 republikanci 2615.

ZADRSKA POKRAJINA.

Jugoslaveni 63, fašisti 1784, republikanci 220, komunisti 43, popolari 36, demokrati 13, maksimalisti 10, unitarci 5. **Lastovo:** Slovani 50, fašisti 229, ostali 3 glasov.

NOVA ITALIJANSKA POSLANSKA ZBORNIKA.

Na podlagi dosedanjih podatkov o izidu volitev, bo 538 od 535 poslancev, ki pridejo v novo zbornico (kandidat državne liste De Nava je umrl, De Nicola se je odpovedal kandidaturi) razdeljenih med posamezne stranke sledeče: Fašistovska večinska in manjšinska stranka 673 mandatov (med njimi 260 fašistov, bojevnikov, popularov disidentov in liberalnih demokratov) social. stranke 65 (popraj 135) in sicer unitarci 26, maksimalisti 22, komunisti 17. Popolari, ki so imeli v prejšnji zbornici 106 poslancev, so si priborili sedaj le 30 mandatov, liberalci 17, demokrati socialisti 11, ustavna opozicija (Bonomijsva stranka, Bonomi sam je propadel) 12, republikanci 7, kmetje 3, Sardinci 2, Slovani 2 in Nemci 2 poslancev.

Zadnji napori dr. Korošca

Priznanje klerikalnega izdajstva proti opozicijskemu bloku.

«Slovenec» je strašno hud na naše ugovoritve o klerikalnem ponujanju radikalom in se sklicuje na poročila blokadskega »Jutarnjega lista«. Toda «Slovenec» je hud le v polemiki. Na prvi strani med brzojavami pa prinaša vesti, da je dr. Korošec, na osebno (1 kraj) ga je torej sam prišel vabiti! povabilo bil v terek popoldne v avdienco pri kralju in mu je obrazložil svoje poglede na situacijo. V enako lakonični brzojavki poroča nadalje, da je za Korošcem bil pri kralju tudi dr. Hranica in da sta «obe avdijenici pomenili senzacijo dneva...»

«Slovenec» je kratek, zato je pa malo daljši s svojim poročilom o obeh avdijencah tisti blokadi »Jutarnji list«, na katerega se «Slovenec» sklicuje v polemiki proti nam. Včerašnji »J. L.« namreč poroča doslovno: »Dr. Koroševa avdijenca na dvoru je bila izključno politične prirode. Njen rezultat ni znan nikomur. Opozicija je do osmih zvečer čakala na dr. Korošca v skupščini, da bi bila vsaj informirana o njegovih impresijah, dobljenih na dvoru. Medtem pa se dr. Korošec sploh ni pojavil v parlamentu, in tako ni le opozicija ostala neinformirana o njegovem razgovoru s kraljem, temveč je šefom opozicije, ki so zvečer imeli konferenco, bilo naravnost onemogočeno vsestransko pretrasti situacijo in ustvariti primerne sklope. Avdijenca dr. Hranice, ki je neposredno sledila dr. Koroševu avdijenca in je trajala pol ure, ni prinesla razjasnitve in opozicijski šefi so bili pri svojem konferiranju brez vseh potrebnih elementov za razpravljanje v teh kritičnih dneh. Avdijenca dr. Hranice se smatra v opozicijskih krogih kot maskirano dr. Koroševa avdijenca; zato se je z gotovo skopo zvečer motrilo mož opozicijskega bloka in možnost, da bi se mogel nadaljevati svojo akcijo.»

Nadalje poroča »Jutarnji list« v drugi brzojavki o dr. Koroševu »zagonetnosti«. Glede začrtanja dr. Korošca se v opozicijskih krogih ne vé nič stvarnega; vendar pa v zaupanju, da dr. Korošec ne bo zapustil bloka (I), ki ga je sam ustvaril, zaenkrat se ne razmišlja o stališču proti dr. Korošcu, ako bi vstopil v vlado. Četudi so opozicijski šefi složni in sumnji, v katero jih je zavedlo dr. Koroševa ravnanje, vendar ne marajo dati nikakih izjav, temveč simulirajo prepričanje, da dr. Korošec taktično postopa v

smislu politike, ki jo je inauguriral opozicijski blok.

Informacija »Jutr. L.« pove dovolj, ni še posebej treba citirati »Slovenec« »pripravljeno« brzojavko, ki pravi, da radikalci zahtevajo prelom s Pribičevićem in »popularnostjo« rešitev krize. Z verjetnijo, da bi bila radikalno-klerikalna koalicija za našo strano popularenja. Toda g. Korošec se je trudil zaman in g. Sušnik, o katerem se pripoveduje, da je sveril pred politiko izdajstva napram opozicijskemu bloku, je imel prav. Avdijenca ni pomagala in klerikalci imajo od svojega nepoštevanega postopanja poleg škode še sramoto. Kompromitirali so se na levo in desno, predvsem pa so dokazali, kako pogrešno so postopali vsi, ki so se nanje zanesli. Klerikalna avantura je moralna smrt za parlamentarni ugled SLS in je tudi smrt za solidarnost opozicijskega bloka.

Sklepi ekspertne komisije

Pariz, 9. aprila. a. Oba odbora strokovnjakov sta danes dopoldne ob 10. izročila reparacijski komisiji svoja poročila.

Poročila prvga komiteja izjavlja, da je Nemčija v stanu stabilizirati svoje državne dolgovce ter doseči ravnovesje v svojem proračunu. Da se to doseže, zadostuje — kljub temu, da mora Nemčija plačevati vse dolžnosti, ki izvirajo iz mirovnih pogodb — da doseže paritetno z davčnimi dolžnostmi v zvezniških državah in da zmanjša svoje izdatke na najmanjšo vsoto. Ako bi reparacijska komisija dovolila večletni moratorij in ako bi zavezniški povrnili nemškemu gospodarstvu prejšnjo enotnost in svobodo, menijo eksperti, da bi posojilo 800 milijonov zlatih mark, ki bi se najelo v prvem letu, dalo Nemčiji možnost, plačati pet prvih anuitet od 1 milijarde do 2 milijardi 250 milijonov zlatih mark iz dohodkov in zastavnin. Od leta 1929 do 1930 bi anuitete korakoma prekoračile 2.500 milijonov zlatih mark. Potrebne vsote bi se dobile iz dohodkov železnic, iz hipotek na nemško industrijo, iz naklad na železniške transporte in iz splošnega proračuna. Eksperti pa se izrekajo proti splošni kontroli nemških financ.

Poročilo se bavi nato z zlato emisijско banko, ki bi imela osnovnega kapitala 400 milijonov. Ta banka bi izdala bankovce, od katerih bi bila ena tretjina pokrita z zlatom. Iz sednjih Nemcev in sedmih inozemcev obstoječi upravni svet bi nadzoroval bančno upravo ter imenoval generalnega komisarja. Nemško državne železnice naj se pretvorijo v akcijsko družbo s kapitalom 26 milijard zlatih mark. V upravi bi morali biti najmanj štirje inozemci in en zastopnik reparacijske komisije. Komite mednarodnih strokovnjakov ni na jel hipoteko na nemško industrijo.

Poročilo drugega strokovnjaka komiteja ceni nemško imetje v inozemstvu z 31. decembrom 1923 na približno 8 milijard zlatih mark. Od teh se nahaja 6.750 milijonov nemškega kapitala v inozemstvu in 1290 milijonov inozemskega denarja v Nemčiji. Poročilo nadalje izvaja:

Stališče nemškega prebivalstva glede izplačil vojnim upnikom je povzročilo, da se je nemški kapital še bolj spravljaval v inozemstvo. V tem je pravi vzrok da se ni doseglo ravnovesja v nemškem proračunu in vzrok inflacije. Strokovnjaki menijo, da bo našrt, ki ga je predlagal prvi komite, kočno veljavno ustvil nadaljnio inflacijo.

London, 9. aprila. h. Eksperti so določili nastopni našrt za nemška reparacijska plačila (v milijonih zlatih mark): 1924-25 1000 milijonov, od teh 800 post inozemskega posojila, 200 iz dohodkov železnic; 1925-1926 1220 milijonov, od teh 595 od železnic in 500 iz železniških obližnic; 125 milijonov pa iz proračuna. V prihodnjih letih 1200 milijonov, od teh 550 od železnic, 220 od transportnih davkov, 150 iz zadolžnic industrije in 110 iz ostanaka proračuna.

Povodenj v Srbiji

Po doljnjih beograjskih ulicah se vozijo s čolni.

Beograd, 9. aprila. p. Danes se je pričakovalo, da bo voda že prišla padati. Vendar se to ni zgodilo, ker je danes v Beogradu in v Srbiji sploh zelo deževalo. Sava je pod Beogradom prošlo noč zrasla za 17 cm, savsko pristanišče je poplavljenno prav do poslopnja kapitanije ter je voda že vdrila v kleti. Ves okraj za palačo beograjske zadrue in okoli skladišč ministarstva za narodno zdravstvo je že pod vodo. Voda je dospela do trotoarja pri hotelu Bristol in pri beograjski zadrugi. Po doljnjih ulicah mesta je mogoč promet le s čolni. Savska kopalnica so popolnoma pod vodo. Za železniško postajo in pri sedmih Sokolih je voda narasla do vrh nasipa, tako da preti opasnost, da se bo razlila po okolici. S tem bi bil ogrožen savski vodovod ter bi bil Beograd brez pitne vode. Pri Sabcu je Sava nekoliko padla, vendar pa v svojem srednjem toku pri Brodu stalno narasča. Danava narasča neprestano ter je sreča, da so brozjavne in telefonske linije dobre, tako da pravilno funkcionirajo pri klicanju na pomoč. Današnje stanje Save je za 20 cm višje kakor je bilo stanje vode leta 1876, vendar pa maksimalna višina iz leta 1888. še ni dosežena.

Naročajte „JUTRO!“

Politične beleške

+ Pred dvema letoma, dne 10. aprila 1922., se je začela genovska konferenca, ki je sicer končala z negativnim rezultatom, pri nas pa ostala v spominu, ker je Radić nanjo poslal svoj najznačilnejši memorandum, poln težkih in zločinških klevet proti naši državi in jadrakajoč, da naj »evropske sile osvobodijo Hrvatsko izpod srbskega robstva.« To je v Jugoslaviji vzbudilo oblo ogorčenja, četudi se genovska konferenca niti zdaleka ni zmenila za Radićeva natančevanja. Zatem je Radić pričakoval »usmiljenja« še od haške konfererce, nato slavil Lloyd Georgeja, po lanski blamaži z Markovim protokolom pa pobegnli naravnost v London pod okrilje novega idola Macdonalda, katerega uljudna brca ga je ekspedirala na Dunaj odkoder dirigira eskadro svojih poslancev, ki so koncem koncev le odšli v Beograd, kamor spadajo... Dveletna bilanca Radićeve politike, kakor se vidi, ni več slajna. Radić je sicer ostal isti, toda prešel je svoj višek in smer njegove poti se obrača neizprosno nazvod. Zagrebški racionalistični »Pokret«, ki to primerno ugotavlja, meni končno: Danes so postali memorandum nemogoči, nemogoča je postala tudi radićeva abstinenca. Ako se Radić ni izpremenil, so se spremenili časi in mnogi njegovi ljudje. Ako bo Radić skušal tudi na novih volitvah voditi po svojem načinu protidržavno propagando, ne bo vlada molče mogla vsega strpeti. Dovolj je potrpežljivosti z neodgovornim brskanjem političnega zlikovca v tej državi.

+ Voditelja hrvatskih klerikalcev dr. Janko Šimrak in Stjepan Barič se mudita od torka v Beogradu. Kakor navaja »Vreme«, je njun boravek v zvezi s kongresom »Hrvatske pučke (klerikalne) stranke«, ki se bo vršil 30. aprila v Zagrebu. Po drugih informacijah pa se zdi bolj verjetno, da ju je dr. Korošec pozval kot eksperta za svoje uskožstvo iz opozicijskega bloka, zakaj dr. Šimrak in Barič sta znana kot nepopravljiva nasprotnika radićevcev in solidarnosti z njimi. — Istočasno pa javlja »Vreme«, da se v Subotici pogajajo predstavniki bunjevačke stranke, ki se je doslej tudi štela za klerikalce, z delegati Radićeve stranke. Cilj pogajanj je, da bunjevsko-šokaška stranka, ki jo vodi znani pop Blaško Rajić stopi v federacijo z Radićevo stranko, pod gotovo /mi koncesijami seveda. Dosegel se je sporazum, da te dni odputujejo štirje bunjevski delegati k Radiću na Dunaj ter se z njim končno pogodijo.

+ V najnovijem »Slobodnem Domeserju Pašića in Pribičevića, ki je »mo Zmerja Pašića in Pribičevića, ki je mnogokrat Hrvatsko izdal, zdej pa še Srbijo izdaja.« O odhodu svojih poslancev v Beograd naglašuje s samopodpirljivostjo, da »niso priznali vidovdanske ustave«, pač pa »nameravajo vsi dosedanj notranje in zunanje politiko v Jugoslaviji spremeniti po svojem mirotvornem in federalističnem programu.« P. obuje tudi izvečke iz nekega londonskega pisma, ki Radića zagotavlja, da »angliška delavska vlada z zanimanjem sledi dogodkom v Jugoslaviji« in da s v Londonu splošno pozdravlja odhod radićevskih poslancev v Beograd. Za Radića sicer to ni nikak kompliment, zanimivo bi pa vendar bilo, če bi Radić povedal, komu se še v Londonu ljubi pisati fragmente za Radićeva spleparenja hrvatskih mas.

+ Nerazumljivi in nepopoljšljivi. Kako znajo tisti Hrvati, ki si bodi pod firmo radićevstva ali frankovstva lastijo celokupno hrvatstvo v zakup in svoj separatizem fanatično vsiljujejo tudi v kulturne pokrete, je pokazal mučni incident na nedeljskem zborovanju delegatov pevskih zborov v Ljubljani. Tu je Zagrebčan dr. Matz s posebno resolucijo izjavil, da so Hrvati poseben narod s svojo kulturo in glasbeno tradicijo in da zato hrvatska (t. j. separatistična) pevška društva ne vstopajo v zasnovani jugoslovenski pevski savez. Incident se je obžaloval s pomilovanjem. Tudi mi bi prešli preko njega, toda zagrebški blokski listi («Hrvat«, »Večer») prinašajo o zadevi blest »dopis iz Ljubljane (!), v katerem slavijo »odločni nastop dr. Matza«, napadajo pa slovenske in srbske delegate, prav posebno pa Hrvata dr. Novaka, ki je kot delegat »Lisinskega« s iskrenimi besedami prijavil pristop k Savezu. Zaradi tega proglašajo blokanski listi dr. Novaka za »političnega priljenca« in napovedujejo »Lisinskemu« bojkot. Žalostno so, vrlo žalostno! i radićevsko-frankovski zakupniki »hrvatstva« in kulture. Da bi vstal Strossmayer iz groba, storil bi z njimi kakor Krist s farizeji v hramu, ali pa se razjokal.

+ Demisija zagrebškega velikega župana. Včeraj je dospel v Beograd zagrebški veliki župan dr. Ernest Cimić, da izroči svojo demisijo. Verjetno je, da bo demisija sprejeta, njegov naslednik pa še ni designiran.

+ Za rektorja Svetojeronimskega zavoda v Rimu je, kakor znano, bil nedavno imenovan rimski prelat Ivan Blazotti. Povodom mnogih komentarjev o tem imenovanju se zdaj sporoča uradno, da je laški prelat Blazotti bil imenovan za rektorja na jugoslovenskem zavodu v Rimu izrecno na zahtevo Vatikana. Ou. e. d t

Iz demokratske stranke

Gojencem IV. politične šole JDS v Ljubljani Vse gospode, ki so priglasili svojo udeležbo na IV. politični šoli JDS v Ljubljani od 12. do 16. t. m. vlijudno

naprošamo, da se sigurno zglobe v soboto dne 12. t. m. najkasneje ob 10. uri dopoldne na v osebni vabilih označenem kraju. Šola prične točno ob 11. uri, zato prosimo točnosti. Tajništvo JDS.

Po svetu

— Splošna stavka v poljski Gornji Šleziji. Splošna stavka, ki je bila proglašena v terek v Gornji Šleziji, se je razvila samo v delno. Le v kovinski industriji obrat popolnoma počiva. Poljska vlada je poslala v stavkujoče ozemlje na samo večje policijske oddelke, ampak je za vsak slučaj pripravljeno tudi vojštvu. V dombrovskem revirju je prišlo med policijo in stavkujočimi do krvavih spopadov, pri katerih je bil en delavec ubit, 14 pa ranjenih.

— Intervencija Polnčereja na korist obojenim ruskim vseučiliškim profesorjem. Francoski ministri predsednik Polnčereja je poslal sovjetskemu komisarju za zunanje zadeve Čičerinu brzojavko, v kateri izraža imenom francoskega javnega mnenja svojo bojazan proti event. smrtni obsodbi v kijevskem procesu obtoženih ruskih vseučiliških profesorjev. Istočasno je francoska vlada provala tudi angleško in italijansko, naj nastopita z vsemi sredstvi za obtožence, ker bi poimnila njihova izguba težko izgubo za ves intelektualni svet.

— Novi generalni komisar za Madžarsko. Za novega generalnega komisarja Zveze narodov na Madžarskem je imenovan Amerikanec, finančni strokovnjak Jeremih Smits, ki prevzame svoje mesto meseca maja.

Borza

9. aprila.

ZAGREB. Na efektnem tržišču tendenca nespremenjena. Večje zanimanje je bilo za Eskomptno, Slavensko, Etno, Slavonijo, Eksploatacijo, Vojno škodo. Promet je bil precej slab. — Na deviznem tržišču je bila tendenca slaba. Tečajji vseh deviz so nazadovall, edina Italija in Pariz sta čvrstejša. Blaga je bilo dovolj in tudi Narodna banka je intervenirala. Promet je bil srednji. Največ se je trgovalo v devizi na Italijo, New-York ček in Pariz. Notirale so devize: Amsterdam 3000 do 3080, Dunaj 0.1133 do 0.1133, Budimpešta 0.11 do 0.14, Bukarešta 0 do 42.25, Italija izplačilo 358.05 do 361.05, ček 357.5 do 360.5, Kristijanija 0 do 1125, London izplačilo 349.5 do 352.5, New-York ček 50.125 do 51.125, Pariz 479.65 do 484.65, Praga 239.65 do 242.65, ček 230.5 do 242.5, Švica 1414 do 1424, ček 1412.5 do 1422.5, dolar 79.25 do 80.25, aK 0.1185 do 0.1155, mK 0.09 do 0, leži 89.5 do 42.5, lire 356 do 359; efekti: Trgobanka 47.5 do 50, Brodska 65 do 68, Eskomptna 146 do 148, Hipotekarna 73 do 74, Jugoslavenska 123 do 125, Ljubljanska kreditna 225 do 230, Praštediona 920 do 930, Etno 141 do 143, Slavenska 127 do 130, Srpska 140 do 141, Eksploatacija 150 do 155, Sečerana 1280 do 1300, Goranin 150 do 155, Iles 64 do 65, Narodna šumska 115 do 117, Nihaj 125 do 130, Gutmann 900 do 975, Slaveks 430 do 460, Slavonija 138 do 141, Strojne 170 do 200, Trbovlje 700 do 710, Vevče 175 do 0, 7 odst. investicijsko 65 do 67, Vojna škoda 142 do 144.

BEograd. Čvrstejša so bile devize na Pariz in London, dočim je v devizah na Prago in Dunaj bila tendenca nestanovitna. Blaga dovolj, Narodna banka je pokrila le celo povpraševanje v devizi Švica in deloma devizi Praga. Notirale so devize: Amsterdam 3030 do 3080, Dunaj 0.1143 do 0.1145, Budimpešta 0.11 do 0.12, Bukarešta 42 do 42.5, Zeneva 1417 do 1418, London 351.5 do 352, Milan 353.5 do 359, New-York 80.5 do 80.75, Pariz 481 do 483, Praga 241.25 do 241.5, Solor 0 do 145, Solija 57.5 do 59.5; valute: (zaključki): dolar 80.5, leži 42, lire 354 francoski franki 490; efekti: Narodna banka ponudba 4100, Izvozna banka ponudba 815, 7 odst. investicijsko zaključek 75, Vojna škoda 146.

CURIH: Beograd 7.075, New-York 571 London 24.74, Pariz 84.10, Milan 25.45, Praga 16.90, Budimpešta 0.0080, Bukarešta 2.95, Dunaj 0.008075.

DUNAJ: Devize: Beograd 877 do 881, Berlin 15.13 do 15.45, Budimpešta 0.9, Jo 1, Bukarešta 367 do 369, Loui 308.00 do 309.00, Milan 8189 do 815, New-York 70.985 do 71.185, Pariz 426 do 428, Praga 2115 do 2125, Solija 50 do 510, Curih 12.475 do 12.525, valute dolarji 70.560 do 70.960, funti 306.200 do 307.600, lire 3180 do 3200, dinarji 872 do 878; efekti (v tisočih aK): Trgobank 134, Hrv. hipotekarna 61, Hrv. eskompt 122, Jugoslavenska 103, Trbovlje 517, S rajevska pivovarna 850, Jesenje 145, Zenica 1400, Gutmann 820, Slaveks 85, Slavonija 112, Sečerana Ostjek 1068, J li-Süd 452, Anglobank 235, Bankvere 158, Ländlerbank 291, Alpine 505, Pol 566, Škoda 1206, Daimler 72.5.

Naši kraji in ljudje

Olimpijski dan

Potrebno in umestno je, da spregovorimo o njem enkrat tudi drugje, ne samo v sportni rubrici. Saj ga naši sportniki po celih državah ne bodo privedli samo radi sebe ali samo radi sporta. Olimpijski dan naj marveč v nedeljo pomagaj zanesli sportno in olimpijsko misel tudi v one kroge prebivalstva, ki jo do sedaj še ne poznajo ali vsaj ne poznajo še dovolj.

Prihodnjim mesecem se začne v Parizu velike svetovne sportne tekme, ki jih prilice mednarodni olimpijski odbor vsako leto pod naslovom modernih olimpijad. Na njih merijo svoje moči najboljši izbrani tekmeči kulturnih narodov vsega sveta. Obseg tekmovalnih panog je vedno širši. Dočim so se na prvih olimpijadah kosali le sportniki v ožjem smislu besede, se bodo na letošnji olimpijadi v Parizu merili med sabo predstavniki skoro vseh panog človeškega ustvarjanja, dušnega in telesnega. Poročali smo že, da bo obsegala olimpijada tudi tekmovanje v umetnosti in prvih se bodo letošnji olimpijadi oficijelno udeležile tudi telovadne organizacije.

Za nas Jugoslovane bo letošnja olimpijada prva, ki se jo resno udeležimo. Poslali smo sicer že na VII. olimpijado leta 1920 v Anverzu svojo nogometno reprezentanco, ki pa se takrat seveda še ni mogla uveljaviti, saj je naš sport bil šele v prvih povojih. Sedaj smo že daleč naprej, čeprav vseeno še daleč od vsike. Naši predstavniki bodo nastopili na letošnji olimpijadi v celih vrstih tekmovalnih panog. Bilo bi pretirano upanje, da bodo odnesli prva mesta, saj bodo imeli začetnike izbrane boritelje velikih narodov, ki so se desetletja z vsom vno udeleževale na sportnem polju. Zanesli pa bodo naše ime v širši svet.

Da opozore javnost na važnost olimpijade in obenem pokažemo, kak širok razmah je zavzela sportna ideja že tudi med nami, ta namen imajo naše sportne organizacije s prireditvijo olimpijskega dneva, ki se vrši prihodnjo nedeljo po vsej državi. Na drugem mestu prinašamo spored nedeljskih prireditev. Ljubljane opozarjamo zlasti na obhod naših sportnikov po mestu, ki bo nudil zanimivo in poučno sliko, saj bodo v njem reprezentirane vse sportne panoge, ki se pri nas že goje. Poleg predstavnikov že popularnega nogometa in priljubljene turisticke bomo videli naše zdrave hazenašice, ki postavijo tri družine, lahke in težke atletike, plavalce, veslače, smučarje, sankarje, drsalce, igralce in igralke tenisa, itd. itd. vse po možnosti v slikovitih oblikah svojega sporta. Sprevid bodo izpopolnili kolesarji, ki jih nastopi okrog 70, in naši avtomobilisti, katerih se je prijavilo že 20. Celotna skupina bo obenem verno pokazala, da je sport globoko demokratična ideja, ker družji v svojih vrstah prav vse stanove današnje družbe.

Z dubrovniške rivijere

Dubrovnik, v začetku aprila. Evripidov izrek, da morje vse opere, je letos že začel vabiti drage goste na našo rivijero. Dubrovnik leži daleč na jugu, je solnčen in svetel. Za vedrino pa skrbi burja, ki pridno čisti naše ozračje.

Z lastavicami so prišli k nam tudi prvi gosti. Zaenkrat jih zastopajo dame. Vojvodina, Bosna in Srbija so že odrinile lep delež svojega letovičarskega tributa. Od prvih tujcev srečujemo na dubrovniških ulicah precej Avstrijcev, ki jim ugoden denarni položaj omogoča ekskurzije v naše kraje. Pričakujejo se tudi Čehi.

Pravi dotok gostov pa bomo imeli šele za bližnje velikonočne praznike. Za ta čas se namreč napoveduje višja privlačnost: gostovanje članov mos-

kovskega Hudožestvenega teatra, ki nastopi v Bundečevem gledališču prvič na velikonočno nedeljo, beograjska pevska družina »Stanković«, ki dopotuje iz Splita v Dubrovnik 15. t. m. ter priredi ti svoj koncert, in pevsko društvo »Kolo« iz Zagreba, ki bo imelo svojo veliko vokalno produkcijo dne 28. aprila.

Dubrovnik se je letos na svoje goste pripravil zelo dostojno. Najboljše naše poslopje za tujce, razkošni hotel »Imperial«, je popolnoma prenovljen. Trije koncerti na dan bodo nudili dovolj razvedrila še tako razvajencu domačinu in tujcu. Tudi ostali hoteli so primerno preurejeni in opremljeni z vsem potrebnim komfortom.

Od važnejših lokalnih vesti omenjam, da se je ta teden mudil v Dubrovniku kipar Ivan Meštrovič, ki se je pripeljal na rivijero z dunajskim umetnostnim zgodovinarjem prof. Strzygowskiem. Dalmatinski škofof dr. Mi. leta (Šibenik), dr. Bonifačić (Split), dr. Marčelič (Dubrovnik), msgr. Uccellini (Kotor) ter zastopnik hvaškega škofa don Dobronič so imeli prošli teden v Dubrovniku medsebojno konferenco, na kateri so pretresali cerkvena vprašanja v Dalmaciji. Posvetovanje se je vršilo pod predsedstvom dr. Marčeliča, zapisnik pa je vodil don Vlaho Barbič, ki je bil v nedeljo posvečen za pomožnega škofa dubrovniškega episkopata.

Družabno življenje je v Dubrovniku bujno razvito. Tujci se zbirajo vsak dan ob petih popoldne v »Cerclo des étrangers« v hotelu »Imperial«. Dubrovniška elita marljivo poseča domače gledališke predstave in številna predavanja. Dne 31. marca je prof. Iller predaval »O poetiji«. Predočil je poslušalcem pojme o bistu pesništva ter podprl svoje trditve s citati iz Homerja, Shakespeara, Goetheja in Danteja. V soboto 5. t. m. pa se je vršil v katedrali koncert, na katerem so se izvajale cerkvene skladbe pod vodstvom prof. Ledererja in kapelnika Gijvanovića. Če povem še, da je ta dne prišel v Gružo pred Dubrovnikom ameriški parnik »President Wilson« s 150 izletniki iz Amerike ter 41 našinca, ki so se vrnili iz emigracije v domovino, sem povedal vse novice, ki vas utegnejo zanimati. Kaj več pa o prvi priložnosti.

Avtor »Krapinskega človeka«

Med večjim številom vseučilišnih profesorjev, ki so po zakonu bili nedavno upokojeni, ker so dosegli starostno granico, se nahaja tudi profesor geologije in paleontologije na zagrebškem vseučilišču dr. Dragutin Gorjanovič - Kranberger. Njegovo ime je pred kakimi 20 leti zaslovelo po vsem svetu, ko je prof. Gorjanovič objavil opis ostankov okostja izumrlega pračloveka (homo primigenius) najdenega v zasuti jami blizu Krapine v neposredni bližini Stajerske granice. Med redkimi najdbami posameznih okostnih kosov pračloveka (Neandertal, Spy, La Nauvette) je znamenita najdba v Krapini zaradi množine komadov okostja in po tem, ker so ti ostanki od vseh najbolje ohranjeni. Srečen slučaj je po mnogih tisočletjih vrnil sveta in znanosti zapopeten kos pračloveka in ravno tako srečen slučaj jih je prinesel v roke odličnega znanstvenika, prvega med našimi paleontologi (znanstveniki, ki raziskujejo ostanke izumrlih, fosilnih organizmov) dr. Gorjanovića. Neutrudno, z znanstveno vestnostjo, s temeljitim znanjem in odlično verziranostjo je obdelal prof. Gorjanovič te ostanke v vsakem oziru popolnoma in izvelkel iz njih za znanost (paleontologijo) resnično vse, kar se je iz njih moglo dobiti. Skoraj dvajset let

so izhajale vsako leto znanstvene razprave o rezultatih teh znanstvenih preiskav. Med množico teh publikacij, ki so razen v domačih znanstvenih delih bile objavljene tudi v raznih svetovnih časopisih, naglašamo vzorno in veliko monografijo, opremljeno z izvrstnimi slikami: Der diluviale Mensch von Krapina in Kroatien. Ein Beitrag zur Paleontologie Wiesbaden 1907. Ves svet, ne samo znanstveni, se je zainteresiral za te ostanke izumrle vrste človeškega rodu, ki se je razlikovala z vrsto primitivnejših karakterjev od mlajšega tipa homo fossilis, a še bolj pa od sedaj živeče vrste homo sapiens. Kako se tudi ne bi ljudstvo zanimalo, ko gre za objasnitev vprašanja o poreklu samega človeka. Objektiven znanost uči, da človek ne tvori nikake izjeme od drugih živih bitij. On ima svoje poreklo od nižje organiziranega tipa sesalcev (antropoidi). Nič ne menja na stvari, ako ni ravno »krapinski človek« izumrla zveza med ljudskim in živalskim rodom, ki je predhodil ljudskemu rodu. Transformacija sedanje vrste ljudskega roda je sijajno dokazana.

Profesor Gorjanovič je moral predavati o rezultatih svojih raziskovanj na vseh možnih mednarodnih znanstvenih kongresih, a briljiral je tudi na prvem kongresu srbskih zdravnikov in prirodoslovcov v Beogradu, ki se je vršil pod najvišjim protektoratom pokojnega kralja Petra I. 5. do 7. septembra 1905. v Beogradu. Pri tej priliki je dobil visoko odlikovanje, poleg mnogih drugih odlikovanj, s katerimi je svet počastil njegovo uspešno znanstveno delo.

Znanstveniki iz celega sveta so prihajali v narodni muzej v Zagreb, katerega geološko - paleontološki oddelek je prof. Gorjanovič tako izvrstno vodil mnogo let. V častni omari so nahajalo razstavljene skrbno preparirane kosti »Krapinskega človeka«, ki jih njihov najditelj vsakemu najboljše prikazuje in pojasnjuje.

Ze samo delo o »Krapinskem človeku« bi dostajalo, da bi se g. prof. Gorjanovič prišel med naše znanstvene velikaše. Ali razen tega je on storil še zelo mnogo za spoznavanje naše domače zemlje. Mnogo se je g. prof. Gorjanovič pečal s fosilnimi silami (opisal jih je tudi iz Zagorja in Trbovlja), z debelekožci in polži. Preiskoval je geološke razmere samoborskih in žumberških bregov in Zagrebske gore, v novjšem času se je pa posebno ukvarjal z diluvijo Hrvatske in Slavonije, o čemur pripravlja veliko monografijo, medtem ko se posamezne njegove študije o tem vprašanju že publicirane.

Razen tega se je prof. Gorjanovič v polni meri udeleževal kot profesor na univerzi in organizatorično. Ustanovil je in vodil »Geološko komisijo«, pomagal ustanoviti »Odbor za preiskovanje zemlje« v okviru »Jugoslovske Akademije«, pri kateri je tudi sicer veliko delal. Mnogo je delal v strokovnem »Hrv. prirodoslovnem društvu«. Uredil je vzorno Geološko - paleontološki oddelek Narodnega muzeja in kar je zelo veliko vredno, poskrbel je za znanstveni naraščaj. Sedaj se res z mirnim srcem in polni zadovoljstva more umakniti vsaj deloma v mnoga zasluženi mir, nagrađen po pravi zaslugi z visokim odlikovanjem. Poznavajoč njegovo veliko energijo in vselej do znanstvenega dela — raziskovanje in znanstveno preizkuševanje mu je naravnost duševna potreba — smo sigurni, da njegov odhod v pokoj ne pomeni tudi konec njegovega znanstvenega delovanja. Jugoslavija bo imela od prof. Gorjanovića še znanstvenih koristi. Naj bo čim dalje in čim obilnejše!

Naglasiti je še treba tudi delovanje prof. Gorjanovića na polju popularizacije znanosti, potem javnih poljudnih predavanj. Ko Ljubljana pred ujedinenjem ni imela univerze, a je imela izvrstno funkcionirajočo pravo ljudsko visoko šolo,

raja pojansi, zakaj niso tedaj pristopili kot člani, ko je bilo društvo v slovenskih rokah. Saj so skoro vsi zmožni slovenskega jezika. Seveda, dopisnik ne upa povedati naravnost tega, kar misli. Povedal bi namreč rad, da je internacionalna našega »Feuerwehra« le krinka nemške zagrizenosti. Na ostalo ne odgovarjamo, ker bi bilo nesmiselno!

RUŠE. Slovenska javnost ve, da so bile Ruše pod Avstrijo edini narodni tabor v Dravski dolini in mogočna zapreka za zgraditev nemškega mostu do Adrije. Nemalo zaslugu pri tem ima tudi podpisano društvo in zato je napad dopisnika »Orjuna« nanj in vse Rušane, ki se jim očita nemškarstvo, skrajno neumesteno. Dopisniku »Orjuna« odgovarjamo: Podravska podružnica SPD se je ustanovila kot druga podružnica n. b. bivšem Stajerskem leta 1901. ob največavnejših razmerah. Leta 1907. je zgradila Ruško kočjo in leta 1910. planinsko zavetišče pri Samcu pod Veliko Kopo, že leta 1903. pa si je pridobila dovoljenje za izvrševanje gostilniške obrti na Klopnem vrhu. Leta 1922. je mariborska podružnica SPD, ki je ustanovila planinsko zavetišče v logarjevi hiši na Klopnem vrhu, prosila podravska podružnico, da odloži svojo gostilniško koncesijo v grofovi vili, češ da dve gostilni ne moreta izhajati in da je naš gostilničar nemškar, kar pa je občni zbor soglasno odklonil, ker je gostilna v vili grofa Zabeo eslo leto odprta, kar je za zimski sport velike važnosti. Gostilničar Dolnik res ni naše gore list in ima tudi Nemko za ženo, vendar pa ima od podružnice ukaz, da mora z gosti govoriti slovenski in biti napram njim uljuden. Zagrozilo se mu je celo, da se gostilna zapre, ako bi se še enkrat kdo pritožil. Podružnica nima od gostilne niti vinarja dohodkov in tudi ne stroškov, ker plačuje vse davke gostilničar sam. Poznamo in cenimo nacionalno delo organizacije in lista »Orjuna«, navsezjeto pa malo več previdnosti. Kajti taki dopisi imajo lahko posledice, da lastnik Klopnega vrha kratkomalo odslavi obe podružnici. — Odbor podravske podružnice SPD.

Novourejena trgovina
nudi najboljša oblačila. Cene nizke. Prepičate se v 723/a
konfekciji in modni trgovini
Fran Lukič, Pred škofijo 19.

Dopisi
BOROVNICA. Naše ceste nam v resnici ne delajo česti. Zlasti cesta na kolodvor je že skoro popolnoma izrabljena. Nasuta ni bila menda že od izbruhov vojne, čeprav morajo posestniki in posebno trgovci z lesom plačevati visoke pristojbine za vzdrževanje. Če se pelješ z lahkim vozom, se kaj lahko prevrneš. Sploh pa na kolodvor kmalu že ne bo več mogoče voziti, ker je treba voziti po sami ilovici. Ako že plačujemo tako visoke prispevke, smemo tudi zahtevati, da napravi cestni odbor svojo dolžnost.

CERKNICA. V nedeljo dne 6. aprila je uprizoril dramatični odsek tuk. Sokolskega društva po daljšem odmoru Finčarjevo ljudsko igro »Verigo«. Režijo je vodil br. Malovrh. Posamezne vloge so bile prav dobro zasledene in igralo se je prav dobro, dasiravno smo opazili skoraj popolnoma nove igralce na našem odru. Posebno so se v igri odlikovali Marko, Dermule, Primož, Tomažin, Mejač, Lina in Mina in tudi ostali so veliko pripomogli k dobremu uspehu. Pričakujemo, da nas dramatični odsek, ki ima sedaj toliko dobrih igralnih moči na razpolago, v kratkem zopet presenetli s kako igro.

VIŠNJA GORA. Po daljšem odmoru nam je Sokol v soboto zopet enkrat priredil lep večer ter nas presenetil s poseben izbranim sporedom. Moški zbor je zapel dve pesmi, od katerih je občinstvu najbolj ugajala »Svrčanje« in Aljažev »Oj Triglav moj dom«. Predavanje g. prof. Pavlića iz Ljubljane o božanstvu starih narodov, posebno kako so si stari Grki mislili pekel in nebesa, je občinstvo sprejelo s splošno pohvalo in zahvalo. Tudi veseloigra »Dve tašči« je jako zadovoljila in res ne vemo, katerega od igralc in igralcev bi bolj pohvalili. Gotovo pa gre največja zahvala g. Turnherju, ki se je za lepo uspelo prireditve največ trudil. Obisk pa bi bil lahko bolj povoljen.

KOČEVSKA REKA. Zadnje čase se je pri nas vpeljal običaj, baje na podlagi neke naredbe iz leta 1914., da se med mašo ob nedeljah in praznikih zapirajo gostilne in ne smejo točiti alkoholne pižbe. In tako smo zopet doživeli, da bodijo državni varnostni organi ob imenovanih prilikah od gostilne do gostilne gledat, kdo je v lokalni in kaj pije. Ali res ni zanje koristnejša opravila. Tudi se je uvedlo te postopanje brez predhodnega obvestila prizadetih gostilničarjev in prebivalstva in imajo prvi občutno škodo, vsi skupaj pa so nezadovoljni. Ljudje, ki pridejo iz sosednjih vasi v Kočevsko Reko, kjer je farna cerkev, se pač morajo ustavit v gostilni, da nakrmijo konje in privoščijo se sebi kak prigrizek.

MUTA. V nedeljski »Volkstimme« je priobčen dopis »Aus der Provinz Muta«, ki naj bi bil nekak odgovor na »Jutrovo« notico o našem gasilnem društvu. Pisec navaja, da je društvo internacionalno in ima zato lahko komando v kateremkoli jeziku. Prost. gasilno društvo je sicer lahko internacionalno, toda, ako je učlanjeno v J. G. Z., se mora pokoriti njenim pravilom, ki določajo edino slovensko poveljevanje. Sicer pa naj nam piše

mičev koncert obsega tri stavke: Allegro energico, Lento in Allegro scherzoso. V prvem delu se opisuje naš nacionalni podvig, v drugem pripoveduje ded svojim vnkum o težkih minulih časih, v tretjem pa se narod veseli v svojem svobodnem domu. Tehnično je koncert zelo težaven, polnoprimehen in zahteva tehtnega pianista. K današnji produkciji se vabijo glasbeniki, glasbeni kritiki in krogi, ki se zanimajo za razvoj naše glasbe.

Kralj Oedipus« v mariborskem gledališču. Narodno gledališče v Mariboru pripravlja Sofoklejevo tragedijo »Kralj Oedipus« v režiji ravnatelja Bratine. Dunajška glasbena revija o naši glasbi. Dunajška revija »Anbruch« prinaša pod naslovom »Pismo iz Jugoslavije« poročilo dr. W. Grossa o mladi jugoslovsanski glasbi. Pisec hvali na moč Stolcerjev godalni kvartet op. 3. Imenuje ga sicer samo poskus talenta, toda stavi na komponista največ nade ter ga smatra za najmočnejšo potenco med našim skladateljskim naraščajem. Velike hvale je deležna tudi violinska sonata op. 1 od Koste Odača, dalje kvartet Bož. Širole in Škerjančev godalni kvartet. O slednjem meni poročeval, da je še nekoliko nesiguren v arhitektoniki in zgradbi, da pa preseneča s svojim zaključkom. Nov hrvatski literarni mesečnik. V Zagrebu bo začel g. Ladislav Zimbrek izdajati nov mesečnik pod naslovom »Književni list«, ki bo izhajal od časa do časa. Za šimičevim »Književnikom« ta

Tiger cirkusa Farini
Cirkuška senzacija.
V glavni vlogi
Helena Makovska
Poleg tega še:
Manevri 1703 a češkoslovaške armade leta 1923.
Od četrta do nedelje v
KINO TIVOLI

Zbirajte in darujte, da zgradimo Sokolski dom na Taboru!

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:
Cetrtek, 10.: Zaprt.
Petek, 11.: »Kamela skozi uho šivanke.«
B.
Sobota, 12.: »Ana Karenina«. Izv.
Nedelja, 13.: »Ana Karenina«. Izv.
Ljubljanska opera.
Cetrtek, 10.: Modna revija. Izv.
Petek, 11.: »Traviata«. Gostuje ga. Vesel-Pollja iz Zagreba in tenorist Alfonz Weiser iz Prage. D.
Sobota, 12.: »Manon Lescauts«. A.

Celjsko mestno gledališče.
Petek, 11.: »Kovarstvo in ljubezen«. A.

Mariborsko gledališče.
Cetrtek, 10.: »Hanice pot v nebesa«. C.
Petek, 11.: Zaprt.
Sobota, 12.: »Divji lovec«. A.

»Divji lovec« v Mariboru

V nedeljo smo imeli v mariborskem Narodnem gledališču premijero Finčarjeve drame »Divji lovec«. Po več ali manj posrečenih in ponesrečenih poskusih moderne in najmodernije drame se je razlila čez naš oder pestra ljudska poetija. Pesi, narodne in polumetae, rdeči pageljci s podoknic,

fantje in dekleta, ples s harmoniko, pastirček s piščalko, skalovjce, prepadi, noži in mnogo streljanja, pa divji lovec. Časi, ko je cesar lovil fante z biriči za vojsko proti Lahom, polni romantike, so nam obenem vzbujali spominih onih let, ko je »Divji lovec« z drugimi sorodnimi slovenskimi dramatičnimi otroci pomagal privabljati naše ljudstvo v Narodni dom. To so bili pač praznični popoldnevi, ko smo bili še skromni v Mariboru, in takrat nam je bil tudi »Divji lovec« veliko kulturno in narodno delo, korak naprej.

Zato je bila tudi nedeljska primijera navdušeno sprejeta. Pri torkovi repizi pa so bili sedeži že močno razredčeni, in stojišče tudi. Naš inteligent že pač težje prebavlja neskončne monologe, ki jih v življenju nikdar ne slišimo, najmanjše pri mladih kmečkih fantih in dekletih.

Naš dramski ravnatelj bi bil torej napravil blagajni večjo uslugo, če bi nastopil z »Divjim lovecem« v sezoni zimskih popoldnevnih predstav. Tudi »Hančin« umiranje biraje gledali v zmir, kot baš sedaj v kipcih, pomladnih dneh.
Predstava je odgovarjala igri. Bratinov gostilničar seve idealen in razvren do zadnje malenkosti, Zeleznikov

Tonek original, kot si ga menda zamisljal tudi pisatelj sam, Grum in Tepavec dramatična, Rasbergerjev koveč simpatičen, vse drugo pa v dostojnem okviru diletantima.

Mostrski pa so se Bratinovi posrečile skupine. Toliko življenja in neprilicne gibčnosti v množici še na našem odru sploh nismo videli. Tu je režiser izdelal dobesedno vsak gib. Preprij gostilni bi si moral ogledati vsak podružniški režiser, ki se hoče v režiji spopolniti. Boljšo šolo mu ne more nuditi noben oder. V tej sceni je doseglja predstava vrhunec. Tudi scenerija je kazala Bratinov umetniški okus — v kolikor so mu seve puščale gledalje finančne zmožnosti našega gledališča proste roke.

Nov slovenski roman

Dr. Ivo Sorli, Zadnji val. V Ljubljani 1924. Založila Tiskovna zadruga. Str. 213. Cena brošurani knjigi 42 Din, vezani 48 Din, a poštnino 1.50 Din več.

Pisatelj dr. Ivo Sorli, ki kot notar živi v prijazen Šmarju, si je izbral za temeljno svojo največjega in brezdomno najzrelejšega dela »Zadnji val« naše slovene zdravilišče Rogoška Slatina. Nekaj nad 50 let stari bivši odvetnik dr. Jakob Kočan, ki je bil po preobrtu poklican na visoko mesto, se potem preseli v svojo vilo nad zdraviliščem, kjer hoče v miru preživeti bližajočo se starost. Toda v kopalnišče pride točasto in inte-

ligentno mlado deklo, ki se zaljubi v še vedno prikupnega in elegantnega satmarja ter ga navlače njegovemu odporu zopet potegne v vrtince življenja — tem burnejše in nevarnejše, ker se za lepo Stano potegujeta še strastni veleposestnik Mordej in mehki dr. Hrast. Kakor žive pa se pred našimi očmi po »odru« romana krečejo tudi druge osebe: pristi slovenski kmetič Krumpak, intrigant Gorec, tih gospodična Marija itd. S posebno ljubeznijo, a tudi dovršenostjo so očišana razna razpoloženja ter je prelestna narava tega blagoslovljenega kotička naše zemlje v Sorliju našla svojega vrednega pevca.

Lepo knjigo, ki se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, toplo priporočamo.

III. mladinsko predavanje Glasbene Matice v Celju se je vršilo v nedeljo 6. t. m. s sporedom »Klaviriska sonata« (rondo in sulta). Celjska mladina je napolnila veliko dvorano Narodnega doma in z zanimanjem sledila predavanju in sporedu, ki ga je izvajala gdč. Milka Novakova zelo precizno. O Beethovenu, Chopinu in Vih. Novaku je predaval živo in nazorno g. ravnatelj K. Sanein.

Domača glasbena noviteta. Danes v četrtek ob 11. uri jutraj se vrši v dvorani Filharmonično družbe bralna vaja prvega jugoslov. klavirskega koncerta 21 letnega pianista g. Petra Dumičića, h kateremu je napisal part za rukester naš rojak kapelnik Hladek v Sarajevu. Du-

Domače vesti

• Promocija. Prihodno soboto bo na grški univerzi g. Jože Simola iz Novega mesta promoviran za doktorja vsoga zdravilstva. Čestitamo!

• Razpisna mesta v sanitetni službi. V sanitetni službi v Sloveniji so razpisna naslednja službena mesta: služba okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Kočevje, služba okrožnega zdravnika za zdravstveni okraj Novo mesto in Trata pri Poljanah, mesto dalje službojočega zdravnika v pripravljalni skupini (asistenta) in končno služba dispanzerske sestre za protituberkulozni dispanzer v Celju. Interesenti se opozarjajo na razpis v «Uradnem listu».

• Češki trgovski akademiki v Beogradu. V Beograd je dospelo večje število dijakov praške višje trgovske akademije pod vodstvom profesorjev. Gostje si ogledajo znamenitosti naše prestolnice ter obiščejo potem še vse večje industrijske kraje. Kakor se javlja, pridejo češki gostje tudi v Slovenijo.

• Suspendiran odvetnik. Novosadska odvetniška zbornica je subotiskoga odvetnika in bivšega mestnega župana izključila iz svojih vrst ter mu obenem vzela pravico izvrševanja odvetniške prakse, ker se je zlogotal, da je kot župan zakrivil razne zlorabe ter sprejemal podkupnino v službi.

• Kontrola poštinih vagonov. Iz Beograda poročajo: Ker se v zadnjem času opaža, da se poštini nameščenci, ako potujejo z železnico, vsedejo enostavno v poštini vagon, kakor da so v službi, ter se brezplačno vozijo, kamor žele, je generalna direkcija državnih železnic odredila, da morajo konduktarji in drugi kontrolni organi pregledati vsakokrat tudi poštini vagon pri vlaku.

• Smrtina kesa. Na Brezjah na Gorenjskem je predčetrnajšnji umrl starosta slovenske frančiškanske province, tudi starejši ljubljčanom znani peter Kalit Medič v visoki starosti 80 let.

• Himeu. V Kranju se je poročil absolvirani tehnik g. Joško Štira z gospodično Ulepičevno, hčerko nadpoštarija Ulepiča. Zaročil se je dirigent ljubljanske kreditne banke v Kranju g. Ladko Bavdek z gđ. Klotfarjevo iz Trzinca. — Obema iskrene čestitke!

• Školska poroka. V Zagrebu se je te dni poročil škof jugoslovenske starokatoliške cerkve, bivši splitski kanonik Marko Kalogjera z gđ. Emo Radetič iz Splita.

• Preurejena agitacija. Najnovejši «Domoljub», ki je izšel včeraj (toroj sredi dr. Korošičevih petljanj v Beogradu in zmešan nad v katoliški tiskarni) prinaša pod zaglavjem «Dva velika mojstra» sliko Nikole Pašića in dr. Korošiča. Prihodnjaj bo svojim zastojnim bralcem dal moral po stari navadi povedati, da se velik dr. Korošič vendar ne more in ne sme primerjati z onim «zloglasnim» Pašićem. — Kar se tiče «Domoljubovih» protidemokratskih lopovstev, pa z zadobčenjem ugotavljamo, da odgovorni urednik «Domoljuba», poslanec Anton Sušnjič proti nam še ni vložil tožbe, četudi smo ga javno pritisnili za političnega lopova.

• Izseljoniška zveza delovnega ljudstva je začela izdajati mesečno glasilo «Amerikanec». V pripravljalnem odboru se nahajajo med drugimi J. Andolšek, D. Globokar, A. Sirk in A. Glavan, vsi bivši predsedniki in odborniki raznih slovenskih ameriških organizacij. Zveza je politično nevtralna in ima namen ščititi Amerikance-izseljence in gojiti veze z našim življenjem v Ameriki.

• Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani bo imelo redno letno skupščino dne 13. aprila, to je na čevno nedeljo popoldne ob 15. v dvorani Narodnega doma. Dnevni red običajen. K številni udeležbi vabi vse članice in prijateljke društva odbor.

• Srednjeveški pedagog. Pišejo nam: Ubitelj Jeglič na viški ljudski šoli je te dni enega svojih učencev za neznamen pregrešek odvedel iz razreda na podstreš-

rej se «Književni list». Treba bo torej razširiti naše biblioteke — za liste seveda, ne za literaturo.

• Premijera opere «Hasanaginica» v Zagrebu, v ponedeljek 14. t. m. se uprizori v zagrebški operi «Hasanaginica», katero je uglasbil Lujo Šafranek-Kavič. Delo je našdiral dirigent Kresimir Baranović. Naslovno vlogo bo pela gospa Pospisilova. Poleg nje nastopijo še gospod Vušković kot Hasanaga, dami Radobojeva in Morozova ter gg. Hrižič, Lesič, Vičar in Sahnö.

• Ivakovičeva «Majstorica Ruža» v Osijeku. V drugi polovici t. m. se uprizori «Majstorica Ruža», drama Joze Ivakića, ki je nedavno dosegla v Zagrebu lep uspeh v osljiškem gledališču. Ivakić se je te dni mudil v Osijeku, kjer je osebnost vodil prve vaje za premijero.

• Ogrizovičeva «Hasanaginica» na Poljškem. Ogrizovičeva drama «Hasanaginica», katero je prevela na poljski jezik g. Pogonowska, je sprejeta v repertoar dramskega gledališča v Lvovu in se uprizori še tekom trajajoče sezone.

• Marija Jeritza zopet v Evropi. Dunajska komorna pevka Marija Jeritza je končala svojo turnejo po Ameriki ter se vrne že tekom tedna v Evropo, kjer nastopi parkrat v Parizu. Nato odide na Dunaj, kjer bo zopet pela v Puccinijevi «Tosca».

je šolskega poslopja. Posledica je bila, da je konzultirani zdravnik konstatiral na dečku telesno poškodbo. Prav je sicer, da so vzgojitelji s svojimi gojenci strogi, protestiramo pa z vso odločnostjo proti uvažanju vsake torture in pozivljamo šolsko oblast, da uvede zato proti omenjenemu srednjeveškemu pedagogu preiskavo in ga pouči, kaj je po zakonu dopustno in kaj ne.

• Orkan na Jadrani. V noči od 3. na 4. aprila je v gornjem Jadranu divjal silen vihar. Strahovito valovanje morja, silna burja, dež in grom: bil je pravi sodni dan. Orkan je trajal nekoliko ur, okolo 5. ure zjutraj pa je zavladala zopet tišina.

• Uspešen lov na tunje. Kakor poročajo iz Splita, so ribiči iz Veleluke prošli torek nalovili znatno množino tunjev. V splitsko ribarstvo so prinesli nad 600 kilogramov tunjevine, ki je bila v kratkem času razprodana. Cena je bila 18 do 20 dinarjev za kilogram.

• Požar v celjski kleti. V noči od nedelje na ponedeljek je na Ostrožnem izbruhnil požar, ki je uničil gospodarsko poslopje posestnika Obličarja. Popolnoma je zgorela tudi sedmrtarska delavnica, ki se je nahajala v tem poslopju.

• Nesreča pri gradnji ceste. V Haudlerju pri Kočevju je bilo od županstva poklicanih več delavcev in kmetov, da bi gradili cesto. Ker pa je bila zemlja kamnata, so jo morali razstreljevati z dinamitom. Kmečica sinova Ivan Primož in Friderik Černe sta pa pri polaganju dinamita premalo pazila, vsled česar je dinamit eksplodiral ter oba močno poškodoval po telesu in obrazu. Černe ima posebno nevarno rano na očesu. Oba sta bila prepeljana v ljubljansko bolnico.

• Razne nezgode. Janez Zajc, krošnjar iz Ribnice, je hotel v torek prespati noč na nekem kozolecu v Rudniku. Pri spanju pa se je tako nerodno preobračal, da je padel raz kozolca in se močno poškodoval. — Raz pada je padel 4 letni sin posestnika iz Stare Loke Janez Zakej in si zlomil desno nogo. — Rihnerju Jakobu, godzemu delavcu v Slovenskih goricah se je pri prekladanju hlodov eden zvalil na desno nogo in mu jo zlomil. — Petrič Mariji, poljski delavci v Cerkljah pri Kranju je slamarčnica zmečkala levo roko. — Tavčar Alojzij, mehaniški vajenec pri Zemelrocku na Višju se je vozil v Tivoliju z ročnim vozilkom po klanec navzdol. Pri tem pa se je zaletel v drevo, padel iz vozilka ter si zlomil desno nogo. — Vsi poškodovanci se zdravijo v ljubljanski bolnici.

• Čin blaznega. Hribar Valentin, sin posestnika v Cerkušah pri Zg. Tuhinju, je bil strastno zaljubljen v neko deklico, ki pa si je izbrala drugega fanta. Vsled tega se je Hribar tako razburil, da se mu je omarnil um. V hipu blaznosti si je preskrbel britev ter si z njo zadal tako globoke rane na vratu, da mu je uhajala sapa iz pljuč skozi rane. Nato pa je vzel v roke sekirino in se z njo tolkel po glavi, kjer si je zadal zelo veliko odprtino. Nesrečnež je bil oddan v opozovalnico drž. bolnice in bo najbrže poškodbam podlegel.

Starši!

Obleke za moško deco k velikonočnim praznikom kupite resnično v Vašo popolno zadovoljnost le pri **Drago Schwab** Ljubljana.

703-a

• Samomor ruskega begunca. V Cerkljah se je prošil ponedeljek s službeno puško ustrelil tamkajšnji finančni pripravnik ruski begunec Sergej Martinov, ki je v carski armadi služil kot štabni ritmojster. Motiv samomora je iskati v domotožju in globoki žalosti zaradi smrti svoje matere v Rusiji. Na mizi je nesrečnež pustil listek s pomembnimi besedami: «O mati, mati, o matuška Rusija!»

• Grozen samomor blazne žene. V Doboju, v severni Bosni, je napravila te dni Marija Salopek, vdova notarja, na grozen način konec svojemu življenju. Nesrečna žena se je zaklenila v svojo sobo, je polila s petrolejem, zanetila ogenj ter se vlegla v postelj. Sosedje in bližnji prebivalci so opazili požar in vdrli v stanovanje blazne žene. Salopekova se je zadušila v gostem dimu. Nesrečnica je imela dve hišni v Doboju, v njeni sobi pa so našli gotovino in dragocenosti v vrednosti 200.000 dinarjev.

• Vlom v Straži. Pred nekaj dnevi sta v Straži dva žedno obledena neznanca vliomila v hišo zasebnika Jurija Svetličiča ter odnesla več denarja, uro in obleko v skupni vrednosti 1377 Din.

• Velik vlom v Hrastniku. V noči od ponedeljka na torek so izropali doslej neznan zlikovec trgovino Kovač-Paternel v Bobnu ter odnesli za 20.000 K blaga in 30.000 K gotovine. Najbrže so se zopet povrnili zlikovci, ki so kradli v preteklem letu po dolini in nasvetujemo zato občinstvu veliko previdnost.

• Vlom v šibeniški davčni urad. Kakor smo že poročali, je drzna vliomska družba vdrila te dni v davčni urad v Šibeniku. Kriminalna policija je izsledila vliomilce in jih spravila na varno. Atrificirani so: Albert Besednjak, trgovski pomočnik, zadnji čas brez posla, rodom iz Ljubljane

Mate Veleglavac, sluga davčnega urada v Šibeniku ter neki Rijavec, ki se klati brez dela po svetu.

Iz Ljubljane

u— Visok gost v Ljubljani. Predčetrnajšnji je obiskal Ljubljano direktor centralnega biroja mednarodne protialkoholne lige dr. Herco d iz Lausanne v Švici. Obiskati namerava vse večje kraje Jugoslavije in zbrati vtise ob prošalji treznosti na Hrvaškem, v Bosni in v Srbiji. V Ljubljani je obiskal predsednika društva za gojitev treznosti, inspektorja ministrstva narodnega zdravja dr. Katičiča in se podal nato v spremstvu tajnika društva dr. Pirca k načelniku oddelka za socialno politiko dr. Goršiču. Dr. Herco se je zelo zanimal za mlado društvo v Ljubljani, posebno za gojitev čim ožjih stikov s centralnim birojem, obljubil društvu svojo pomoč in mu želel mnogo uspehov pri težkem pionirskem delu.

u— Akademski klub «Orjuna». Na ustanovnem občnem zboru «Akademskega kluba Orjuna», ki se je vršil v nedeljo dne 6. t. m. na ljubljanski univerzi je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Tonja Jan, stud. fil., podpredsednik Mejak Ervin, cand. iur., tajnik Domicelj Pavel, stud. ing., blagajnik Vučimilović Ciril, cand. ing., odborniki Jelenc Gojmir, stud. iur., Dougan Ivo, stud. iur. in Meichsner Fran, stud. ing.

u— Československa Obec v Ljubljani. vyzývá své členy k hojně účasti při přednášce Dr. F. Kozaka, kterou pořádá Jugoslov.-Českoslov. Liga, ve čtvrtek dne 10. v 8 hod. večer, ve stříbrné dvoraně hotela Union. — V sobotu 12. t. m. večírek na rozloučenou s odcházějícím, milým členom V. Macháče, v rest. Nar. domu. — V neděli 13. t. m. loutkové divadlo.

Pomladanske 1668 a
* površnike roglane modne obleke otroške obleke itd.
nudi najceneje
JOS. ROJINA, Ljubljana

u— Odbor Akademске podružnice J. M. izvoljen na občnem zboru dne 29. t. m. se je konstituiral tako: predsednik Dulbič Božo, iur., podpredsednik Kirchner Nikola, tehnik, tajnik I. Milan Lichtenwalner, iur., tajnik II. Tomšič France, phil., blagajnik Marinović Peter, med., knjižničar Karadjole Josip, tehnik, arhivar Poropat Milovan, tehnik odbornik Gostiša Josip, tehnik.

u— Jugoslovensko-českoslovaška Liga v Ljubljani. Opozarjamo na predavanja dr. Ferdo Kozaka o «Preporodu češke duševnosti v letih devetdesetih», ki se vrši danes, dne 10. aprila, ob 20. v srebrni dvorani hotela «Union».

u— Redni občni zbor prvega slovenskega tamburaškega društva «Krim» se vrši dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih g. M. Sokliča, Pred Konjušnico št. 4.

u— Pisarniški uradnik Dne 11. t. m. ob 20. uri je širši sestanek društva drž. pisarniških uradnikov v gostilni pri Lozarju, Sv. Jakoba trg. — Razvratitevi

u— Ferijalni Savez, Ljubljana priredi v nedeljo, 4. maja cvetlični dan pod pokroviteljstvom šefa prosvetnega oddelka g. dr. Benka in gospe Majerjeve, sopr. zdravstvenega svetnika.

u— Zenski zbor «Državnega ženskega učiteljišča» v Mariboru priredi v soboto dne 3. maja 1924 v Götzovi dvorani svoj letošnji veliki koncert, na katerega občinstvo že sedaj opozarjamo.

Kino Ljubljanski dvor

Cetrtek 10. petek 11., sobota 12.

Nižava

Po istoimenski operi v 6. dejanjih v glavnih vlogah

Lil Dagover, Mihael Bohnen, Paul Hansen

Predstave ob delavnikih ob 1/5., 1/8. in 9. uri. Ob nedeljah in praznikih ob 1/11., 3. 1/5., 6. in 9. uri.

u— V Ljudski univerzi je predaval v ponedeljek akademski slikar g. Franc Stiplošek «O modernih strujah v umetnosti». Predavanje je bilo dobro obiskano in se bo 14. t. m. nadaljevalo v dvorani Kazine.

u— Izobraževalno in gospodarsko društvo za dvorski okraj ima svoj občni zbor v petek, 11. t. m. ob 8. zvečer v društvenih prostorih, Pred igriščem 1. Prosimo člane, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

u— Zveza godbenikov za Slovenijo si je dala hvalevredno nalogo popularizirati sinfonično glasbo v raznih matinejah pri znižanih cenah. Tako priredi III. matinejo v tekoči koncertni sezoni in sicer v nedeljo, dne 13. t. m. ob 11. uri popoldne v Unionski dvorani, na kateri se izvaja sinfonična pesnitev, visoka pesem češke zemlje Smetanova «Ma vlast». Vstopnice v Matični knjigarni.

UNDERWOOD FRANC BAR PISALNI STROJI
LJUBLJANA, CANKAR, NAB. 5. Tel. 407

u— Dramatični odsek Koližejskega okraja opozarja, na predavanje, katero se vrši v petek 11. t. m. ob 8. uri zvečer v salonu restavracije pri «Levu», Gosposvetska cesta 16. Predaval bo g. dr. Cadež o «zvezdoznanstvu». K obilni udeležbi vabi odbor. Vstop prost.

u— Dinarski dan za vestfalske Slovence v Ljubljani je prinesel 7.747,55 Din, 5 Lir, 1 srebrno krono. Nabrale so: g. Jerca Oven Din 267,50; gđone: Verbič Mira — Celeari Flora 1090,75 5 lir in cno srebrno krono; (v tem znesku je vstet znesek ljubljanske kreditne banke 250 Din); Pečnik Pavla — Celeari Franja 473,25 (tvrda Skaberne darovala 100 Din); Breti špela — Velepčič Maksa 1038,75 (Češka ind. banka darovala 100 Din); Ježovnik Pavla — Iva Tavčar 704.—; Dolenc Pija 50,75; Zupanc Štefanija 84.—; Fleischman 164,50; Podržaj 543,25; Selan Angela 595.—; Höbl Marija 164,50; Klemenčič Marija 173,25; Gojenke Gorazdova zavoda nabrale 2.388,05. Neimenovana v pisarni Jugoslovenske Matice sta darovala Din 6.—. Vsem sodelavcem v imenu Vestfalskih Slovencev najiskrenejša hvala! Za vestfalske Slovence so dalje darovali: Društvo «Dobrodelnost» v Ljubljani 300 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani 100 Din. Iskrena hvala!

u— Bosanski Družabni klub «Bosancev» vabi svoje člane, da se udeležijo običajnega družinskega sestanka, ki se vrši v soboto dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v salonu restavracije Mrak na Rimski cesti.

u— Nočna razsvetljava po mestu je zadnje dni skrajno pomanjkljiva. V noči na sredo ni gorela sploh nobena cestna svetiljka na Miklošičevi cesti, in istotako od kavarne «Evropa» do Gajeve ulice ter v sodni in Dalmatinovi ulici do Kolodvorske ulice. Ravno skozi te ulice pa prihajajo v mesto tuji z nočnih vlakov, ki si morajo ustvarjati pač čudno mnenje o mestni upravi.

Za April nudim najtrepneješe deževne plašče. Za spomlad pa obleke površnike izdelane iz prvovrstnega sukna ter po najnovejši modi. — Cene znižane!

Fran Lukič

Pred škofijo 19.

u— Umrli v Ljubljani. Včeraj so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Apolonija Bodlaj, bivša služkinja, 83 let. — Anton Habjan, delavec, 27 let. — Pavel Ložar, rejenc, 2 meseca. — Juri Centa, sin mesarskega pomočnika, dva dni. — Viktor Kern, urarski vajenec, 16 let.

u— Policijske prijave prestopkov. — Od torika na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 9 prestopkov cestnega policijskega reda, eno prekrščenje policijske ure, 3 slučajji poškodbe tuje lastnine, 1 prestopke nedostojnega vedenja in 1 slučaj prodaje blaga sumljivega izvora.

Iz Maribora

u— Koncert opernega pevca Simenca. Prihodnji ponedeljek, dne 14. t. m. se bo vršil v kazinski dvorani koncert opernega pevca g. Simenca, radi česar se prelaga predavanje g. Stiplovskega o modernih umetnosti na torek, dne 15. t. m.

u— V petek 11. t. m. predava ob 20. uri v kazinski dvorani gospod doktor Matko o oskrbovanju pljučnih bolnih s posebnim ozrom na zdravljenje s tuber kulinom.

u— Gojenke državnega ženskega učiteljišča priredi v soboto 3. majnika v Götzovi dvorani koncert.

Vremensko poročilo

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	749 4	9 2	sev. vs	oblačno	0 8
Ljubljana	14.	747 5	14 0	—	del. jano	—
Ljubljana	21.	748 9	10 4	—	dež	—
Zagreb	7.	—	—	—	—	—
Beograd	7.	749 2	19 0	brevetra	oblačno	7 0
Dunaj	7.	749 6	7 0	jug	megla	—
Praga	7.	748 9	6 0	—	del. obl.	—
Inomost	7.	749 0	6 0	brevetra	oblačno	0 9

VI. ljubljani barometer višji temper. višja Solnoc zahaja ob 5:23, zahaja ob 18:41
Vremenska napoved za četrtek: najbrže deževno. Temperatura bo nekoliko padla.
Vreme bo še dalje slabo. Nejasno.

V nedeljo olimpijski dan

Iz Celja

u— Občni zbor Zadrúzne zveze v Celju se bo vršil v nedeljo 13. t. m. ob 9. dopoldne v dvorani Mestne hranilnice. Na dnevnem redu je poročilo načelstva in nadzorstva o upravnem letu 1923.

u— Demokratski večer v Celju bo v soboto 12. t. m. ob 20. v veliki dvorani Narodnega doma. Pričakuje se velika udeležba članov in njihovih družin iz mesta in bližnje okolice.

u— Ljudsko vseučilišče v Celju. Za ponedeljek 7. t. m. napovedano predavanje g. sodnega nadsvetnika Valentina Flarina o testamentih se ni moglo vršiti, ker je odpovedala električna luč. Predavanje se bo vršilo v ponedeljek po beli nedelji.

u— Občni zbor Društva hišnih posestnikov za Celje in okolico, ki je bil sklican za 12. t. m. se odpoveduje, ker je isti večer demokratski večer in bi mnogo hišnih posestnikov ne moglo posetiti tega večera.

u— Kretanje nalezljivih bolezni v Celju. Od prejšnjega meseca ostalo v oskrbi: 3 bolniki radi škrlatice, meseca marca na novo prispeli 3 bolniki na škrlatice, 1 šen. Šest oseb je bilo ogrižanih po sumljivih Hvalih. Umrli eden na škrlatinki, ozdraveli 3 na škrlatinki. — Koncem marca je ostala v oskrbi trojica oseb na škrlatinki.

u— Poostren pasji kontumac v Celju. Radi ponovnih nevarnih slučajev stekline odreja mestni magistrat dodatno k razpisu z dne 7. februarja za ves mestni okoliš Celje poostreni pasji kontumac. Psi morajo biti tako zavarovani, da ne morejo ubediti. Izven hiš morajo imeti nagobnik ter biti privezani na vrvi. Vse mačke v mestnem okolišu morajo biti vedno zaprte. Ako se kljub temu predpisu občinstvo ne bo pokoravalo ukazom magistrata, se bo odredilo, da se imajo pokončati vsi psi in vse mačke.

Naši izseljenci v Ameriki

Pri nas se navadno misli, da je Amerika dežela medu in mleka, korito dolarjev, do katerega se je treba samo prebriniti, pa bo možnja polna in blagostanje pod streho. V resnici so stvari drugačne.

Hrvatski publicist Milan Marjanović, ki je za čas vojne agitiral med ameriški Slovani za Jugoslavijo, se je pred meseci vnovič podal v novi svet, da prouči razmere v sodobni Ameriki. Marjanović poroča o svojih vtisih zagrebški «Slobodni Tribuni». Iz njegovih poročil izhaja, da so naši ljudje, ki se pripravljajo na emigracijo v novi svet, zelo navadni, in da običajno ne računajo z delstvi, ki jim največkrat pripravijo bridka razočaranja.

Najbolj čudna je v tem oziru oskrbenost razumnikov. Najdejo se n. pr. advokati, juristi in ljudje sličnih poklicev, ki hočejo v Ameriko, da tam odpro svojo pisarno, pa ne vedo, da je pogoj za vsakogar, ki hoče uspevati v Ameriki, temeljito znanje angleščine. Dalje se ljudje omenjenih poklicev ne zavedajo, da je ameriški kodeks drugačen kakor naš ter da je juridična praksa silno specializirana, v čemur ji pri nas doma ni primere.

Cestokrat se tudi pripeti, da silijo ljudje v Ameriko in prosijo, da se jim tam vnaprej preskrbe odjemalci, eksistenca, stanovanje... Mar so tako nepoučeni, da res menijo, da je v Ameriki kaj takega mogoče? V novem svetu ni si mogoče ničesar zagotoviti vnaprej. Kdor si predstavlja Ameriko v takšni luči, pride v tamošnje življenje kakor med mlinske kamne.

Največji fantasti so navadno umetniki: pisatelji, slikarji, glasbeniki. Ti si predstavljajo Ameriko samo kot molzno kravo, ker ne razumejo, da je eksistenca umetnosti odvisna od konsumenta prav toliko kolikor od producenta. Zgodil se je n. pr. slučaj, da je hotel v Ameriko naš glasbenik. Toda kako se je pripravil na pot? Zahteval je vnaprej tisoč dolarjev za pot kot jamstvo, da pride... Potem je naznanil pogoje, med njimi zah tevo, da mora v Ameriki čakati nanj že sestavljen orkester itd. itd. Taki utopisti so naši intelektualci kadar mislijo na Ameriko, deželo aglnosti, delazmožnosti, lastne organizacije in trde prakse.

Kdor hoče v Ameriko, mora najprej poznati pogoje za življenje na njenih tleh; šele potem sme misliti na izselitev. Biti mora reden, točen, zanesljiv, zdrav, znati mora občevati z ljudmi, računati in njimi in njihovim časom. Šele kdor pride v Ameriko tako oborožen in pripravljen, sme upati, da ga Amerika in njen ljudje ne bodo pustili na cedlu.

Iz življenja in sveta

Polet na severni tečaj

Pred kratkim smo na tem mestu pisali o žalostni usodi Amundsenove ladje «Maud», katero pogrešajo že dve leti in o kateri menijo, da je postala žrtev morskih tokov v bližini severnega tečaja. «Maud» se baje nahaja nekje med vodami Atlantika in Pacifika, toda ne more iz ledenih okov, v katere jo ukovala ostra severna klima. Ladja se nahaja na morju pravzaprav že od leta 1918. Amundsen je na njenem krovu napravil več uspešnih znanstvenih ekspedicijskih ter ji je pred dvema letoma vele odpotovati v Ameriko, da se tam založi s proviantom in da vzame na krov letalo, katerega je hotel uporabiti raziskovalec za svoje poznejše ekspedicijske. «Maud» je srečno prišla v Ameriko natovorila vse potrebno in se zopet odpeljala. Odtlej pa ni o njej nobenega sledu več. Ker je bilo na ladji sedem mož posadke, o katerih se ne ve, kaj je z njimi, hoče letos Amundsen leteti čez severni tečaj z letali in pri tem poiskati sled za svojo ladjo, katero je morda strlo ledovje kakor stro železne klešče erehovo lupino.

Amundsen je sedaj 52 let star. Prej je bil pomorski kapitan norveške trgovarice. Že od mladih nog se je zanimal za polarna raziskovanja in leta 1897 je prevzel vodstvo neke belgijske ekspedicijske, ki je šla na južni tečaj. — Pozneje se je posvetil raziskovanju severnega dela naše zemlje. Podal se je opetovano v obliže severnega tečaja, katerega je raziskoval zlasti v njegovem severovzhodnem in severozapadnem delu. O tem je napisal več znanstvenih knjig. Letošnja Amundsenova polarna ekspedicijska je po številu peta v njegovem življenju.

Na to pot se je Amundsen pripravil že lani poleti. Nabavil si je v ta namen dve letali tipa Junken. Hotel je leteti z Aljaške čez severni tečaj proti Spitzbergom. Toda že pri prvih poskusih se mu je letalo pokvarilo, da si ni mogel s njim prav nič pomagati. Njegovega tovariša, ki je imel v načrtu nasprotno turo, je Amundsenova nezgoda tako oplašila, da je sploh opustil potovanje. Tako je lanska ekspedicijska izostala.

Za letošnji polet si je Amundsen nabavil dva nova hidroplana tipa Dornier-Falco v Italiji. Pred par dnevi je prišel osebno v Genovo in od tam se je odpeljal v Piro, kjer je preizkusil aparate. Poizkusni polet se je zadovoljivo obnesel in Amundsen se poda z letali preko Curiaha čez srednjo Evropo v Skandinavijo, kjer poleti čez mostič Bergen in Tromsøe na Spitzberge. Tam se spusti na tla za končen polet čez severni tečaj v Aljaško.

Amundsenova pot pojde letos po nekaterih poizkusnih poletih, katerim bo srha iskanja ladje «Maud», v nekoliko vijugasti črti od Spitzbergov na severni tečaj in od tam v Aljaško. Posadka na letalih bo zelo skromna. Poleg tehnične ga osobja bo Amundsen spremljal njegov zvesti impresarij Haalson H. Kamer, dalje član ameriške zračne flotilje poročnik Davison Saint-Louis in en ameriški žurnalst. Kajpada se ekspedicijska osodeja najboljših uspehov in ugodnega podnebja. Pričakuje namreč, da bo meseca julija, ko poleti čez severni tečaj, na najsevernejši točki naše zemlje komaj deset stopinj pod ničlo, kar pomeni za Amundsen, ki je doživel istotam že 32 stopinj, pravcato milo in solučno tomlad.

Noče delati, a hoče ljubiti

Benetke so bile v nedeljo prizorišče nekoliko kuriozne ljubavne drame. 26 letni lenuh in postopač Edvard Boselli je bil zaljubljen v devetnajstletno devojko Stefanijo Balduin in jo je hotel za svojo ceno poročiti. Ko so dekletovi starši izvedeli, da je ženin malo prida, so poroko zabranili. Tu pa so zadel na hud Basellijev odpor. Postopač je namreč mislil, da je njemu vse dovoljeno in da

ga ni na svetu, ki bi lahko zadržal ali oumogelil njegove načrte. Postal je nasilen in zahteval od dekletovih roditeljev, da mu dajo hčerko v zakon ne glede na njegove moralne kvalitete.

Mož je zadel na trdo. Balduinovi se niso hoteli vdati, temveč so zahtevali od snubača, da najprej pokaže, če je zmožen služiti vsakdanji kruh. Boselli je to zahtevo odbil rekoč, da se bo že kako naredilo. Pod tem «naredilo» pa je mislil na mlekarno, katero so imeli nevestini starši in v kateri je bila Stefanija zaposlena kot prodajalka. Ker se ni hotelo napraviti po njegovi volji, je Boselli postal nasilen. Zagrozil je nevestinim roditeljem, da jih bo poplačal. Starši, ki so videli drznost vročekrvnega mladenčca, so groznje ovdarili redarstvu, a temu se ni prav nič mudilo in nasilnež je ostal prost ter se je lahko gibal kakor in koder je hotel.

Posledice niso izostale. V nedeljo, t. aprila je Boselli, kakor po navadi prišel po Stefanijo, da se z njo nekoliko poseta. Nevesta pa ni bila doma. Šla je na ples. Nasilnega Bosellija je to razjarilo, da je stekel domov, vzel revolver in počakal Stefanijo pred plesno dvorano. Ko je stopilo dekcle na ulico, je ustrelil postopač najprej nanjo, potem pa še nase. A nesreča je hotela, da je nevesto težje ranil kakor sebe. Ker je bila zdravniška pomoč hitro pri rokah, bosta oba mladca okrevala; a kako bo s poročno zadevo potem, se bo šele pokazalo. Boselli je zaenkrat le preizkusil, da brez dela ni jela, ne ljubezni, ne žene.

× Bivši ameriški milijonar ropar in morlec. Ameriški državljani Russel Scott, bivši lastnik nekega velikega bančnega zavoda v Torontu in organizator zgradbe mednarodnega mostu v Detroitu je bil te dni aretiran in odpeljan v zapor, ker je obtožen uboja nad nekim lekarnarjem, katerega je po zločinu tudi oropal. Scottov slučaj je vzbudil v celi Ameriki velikansko pozornost.

× Žrtve kuge v Indiji. Iz Lahore poročajo, da je zahtevala kuga v Indiji do zdaj 25 tisoč žrtev. Zdravstveni krogi, ki omejujejo epidemijo z vsemi sredstvi, računajo, da bo kuga razsajala še najmanj osem tednov.

× Ciklopi. Vsem je iz Odiseje znano enooko pleme Cikloпов in Odisejev boj s Polifemom. Pravičica ima svoje varijante tudi pri drugih narodih. Njeno pravo jedro so hoteli videti v boju med žimo in poletjem: Polifem je solučni junak, njegovo oko sredi čela je prisposodba solnca. Mogoče pa vodi druga razlaga bližje k resnici: Na Siciliji, domovini Cikloпов, so našli že na razlihih mestih fosilne (okamenele) ostanke malih slonov, ki so tam živeli v ledeni dobi (Elephas maldriensis). Že Empedoklej v starem veku je poznal take kosti in jih smatral za kosti izumrlih obrov. Boccaccio poroča v svoji knjigi «Genealogia deorum», kako so izkopali v neki jami

blizu mesta Trapani v 14. stoletju — Polifemovo okostnico. Če si ogledamo lobanjo slona od spredaj, vidimo eno veliko nosnico tik pod čelom. Lahko si predstavljamo, da so grški mornarji v kaki jami blizu sicilijanskega obrežja imeli svoje zavetišče. Tu so pač našli take kosti jamskih velikanov, tudi lobanjo z vrtnino sredi čela — iz njihovih pripovedk se je potem razvila pravljica o Polifemu in Ciklopih, saj: tama crescit endo.

× Nortcliffe in njegov uslužbenec. O lordu Nortcliffeu, bivšem kralju angleškega častopisa, se po njegovi smrti kolportirajo vsakojake anekdote, med drugimi tudi sledeča: Nortcliffe je nekoč poklical pred sebe nekega tehničnega uslužbenca ter ga vprašal, koliko zasluži. — «Osem sterlin na teden», se je glasil odgovor. «In ste s to plačo zadovoljni?» je nadaljeval lord. «Sem!» je odgovoril nameščeneec. «Toda! če ste zadovoljni, poberite svoje reči in se spravite odod!» je dejal Nortcliffe; «jaz hočem imeti pri sebi samo nezadovoljne ljudi, kajti samo s takimi se lahko kaj doseže!»

× Petsto seljakov zahteva odškodnino. V analni češkoslovaškega pravneža življenja predstavlja veliko senzacijsko najnovejši proces, ki ga vodi 500 seljakov iz Hruševa proti tamošnji kemični tovarni. Seljaki so vložili tožbo pri sodišču v Moravski Ostravi ter zahtevajo od podjetja odškodnino v znesku več milijonov Kč, ker je rodovitnost njihove zemlje, odkar obstoji kemična tovarna, padla za skoraj 50 odstotkov. Zemlja, do katere ne prihajajo dim in plini iz tovarne obrodi povprečno na hektar 14 — 16 kubičnih metrov pšenice, a oni deli zemlje, ki stoji v območju plinov in dima, obrode le 7 kub. metrov. Razglas sodbe, ki je prva te vrste v Češkoslovaški republiki, se pričakuje z velikim zanimanjem.

Opozorjamo,
da izgotavlja konfekcijska industrija
Drago Schwab, Ljubljana.
v lastnih ateljehih vsa oblačila, torej
nikako uvoženo blago, in morda tedaj
zadovoljiti vsakogar.

× Kristijanija — Oslo. Norvežani so sklenili, da bo nosila njihova prestolnica od 1. januarja 1925 dalje ime Oslo. Tozadevni zakon je že sprejet in stopi omenjenega dne v polno veljavo.

× Dete kot loterijski dobiček. Neke ameriške mesto je razpisalo zanimivo loterijo. Glavni dobiček bo otrok teke siromašne družine. Srečke te loterije se prodajajo samo takim ljudem, ki so voljni in v stanu prehraniti in vzgojiti otroka v koristnega člana človeške družbe.

× Frater — slonova igrača. Nedavno se je pripetil v Indiji zanimiv slučaj, o katerem poročajo angleški časopisi. Dva bratra, ki sta potovala po

deželi kot misijonarja, sta se nekega dne odpravila na lov na slone. Kmalu se jima je posrečilo izslediti in prepoditi večji trop rilkarjev, ki so se nekaj časa pred preganjalcema umikali. Slednjije se je zdelo slonom tega dovolj. Dva najmočnejša člana gruče sta se misijonarjema postavila po robu. Večji slon je prijel bratra, ki je imel pri sebi puško, s svojim rilkem in ga vrpel v zrak, drugi slon pa je iztegnil svoj trobec in bratra ujel. Misijonar je bil v smrtnem strahu, kajti ta igra mu ni bila prav nič po volji. Ključal je na pomoč, a njegov tovariš je bežal, kar se je dalo, da privede ljudi na pomagane. Slona sta si medtem za ključek izmislila kruto šalo posebne vrste. Položila sta bratra na zemljo in večji rilkar je privzdignil svojo debelo nogo, da mu stopi na trebuh in ga zmečka. K sreči je imel frater toliko prisotnosti duha, da se je zakotalil na drugo stran, se hitro pobral in jel bežati. Tako bi bil plačal lov na slone kmalu s svojim življenjem.

Po slovanskem svetu

O Ladovih ilustracijah

Predmet, ki so mu v zadnjih desetletjih posvetila češka založništva nenevidno veliko pozornost, je knjiga za otroke. Par let je zadogovajalo, da so se v tem oziru že skoro popolnoma osamosvojili in da obratno danes že tušina išče pri njih tega blaga. Eden prvih avtorjev širnih povesti za otroke je bil V. Riha, ki mu je njegovo široko poznavanje svetovnega bajoslovja in pa dar sočnega pripovedovanja priboril prvo mesto v tej stroki. Njegove otroške pravljice zalagajo danes že londonski knjigarnarji.

Vsaka otroška knjiga potrebuje tudi dobrega ilustratorja in s temi se Čehi lahko ponašajo. Od njih ena najzanimivejših in originalnih osebnosti je Josip Lada. Široo javnost je opozoril nase s svojimi šegavimi črtaji iz živalskega življenja, v zadnjem času pa je pridedil več otroških knjig sam in ilustriral nekatere Rihove pravljice. Od njegovih samostojnih del se odlikuje «Kalamajkas» in pa «Moja abeceda», posebno pa «Fantastinva Františka Voviske in koda Bobeša». Ta drobna knjižica je dosle v češkem otroškem svetu veliko popularnost in bila v kratki dobi razprodana. Obgega vrsto nedolžnih komedij, ki sta jih uprizorila mali Francec in njegov prijatelj kozel Bobeš; družno sožitje navihanege fantiča in starega kozla v brezmejnem svetu otroške domišljije, razposajenosti in prebrisanosti. Večje novejšo Ladino delo so ilustracije Rihovih «Dvanajst pravljic iz onega sveta».

Lada ima kot ilustrator in posebej še kot risar za otroke velike prednosti. Najprisrčnejši je v svojem zdravem humorju, ki vdihne še tako žalostni historiji rahlo radost — tisto zdravo, brezsrčno otroško šegavost, ki se rodi le v brezskrbnem mladem srcu. V karakterizaciji tipa, v izrazu čustva je mojster in rad podčrtava smešno stran prikazane podobe. V vseh njegovih delih se očituje fino pojmovanje otroške duše, ki je našlo za izraz zaželjenega videza vso, otroškemu očesu primerno enostavnost in priprostost. Lada ne ustroja očesa — obratno pa omogočajo njegove risbe širok razmah otroške fantazije. Kar podaja, je najnужnejše in najpotrebnejše, s skoro otroškim stilom — in baš ta omejitve podajanja je najintimnejši tomlač tiskane besede. To pa pred vsem zato, ker je izraz sam sočen, živ in kakor na dlani.

Ce bi ne bili z ozirom na valutno stanje tako veliki stroški, bi z mirnim srcem lahko zaupali kakšno Ladovo knjigo i naši deci, ki bi nam bila gotovo hvaležna.

Jetika med ruskimi begunci

O stalnem napredovanju jetike med Rusi — begunci govorijo številke obiska zdravnic — dispenserja, ki ga je otvorila «Ruska zemlja zveza» v Beogradu. Leta 1922 je obiskalo zdravnico vsaki mesec 300 ljudi, aprila leta 1923 pa je narastlo to število že na 850. Vsaki mesec se prijavi 45 novih bolnikov. Več jetičnih beguncev zahaja tudi v ambulanco ruskega Rdečega križa, odkoder jih pošljejo v osrednjo sanatorijo v Hercegovem.

V letu 1923 se je gmotno stanje beguncev znatno poslabšalo. Veliko Rusov je bilo reduciranih iz obmejne straže in mora opravljati težka dela pri grad-

bah železnic ali sličnih naprav. Stalno se zmanjšuje tudi denarna podpora države in dobredelnih zavodov. Zelo razsaja posebno jetika med deco. L. 1923 je bilo v Beogradu prijavljenih 641 bolnih otrok. V najslabšem položaju pa so ruski visokošolci, katerih splošno število v Jugoslaviji znaša skoro dva tisoč. Dijaki nimajo denarja in si morajo poleg študija služiti krh kot težaki. Vse to slabo vpliva na zdravje. Njih starost je ravno kritična kar se tiče jetike. Po zadnji preiskavi med ruskimi visokošolci v Zagrebu se je ugotovilo, da jih je polovico bolnih na aktivni tuberkulozi, 25 odstotkov jih je bolhalo na dvomljenem prehlajenju, kataru in pa sličnem. Nič boljše razmere ne vladajo tudi na ljubljanskem vlačnem in zamenarjenem gradu, kateri je zahteval že marsikatero žrtev.

Smrt odličnega češkega slikarja. To dni je umrl v Pragi češkoslovaški slikar Maks Pirner, profesor slikarske akademije, ki je pred par tedni obhajal 70-letnico svojega rojstva. Pirner je bil dijak praške in dunajske akademije in je pripadal realistični šoli. Bil je učitelj mnogih današnjih slovitih slikarjev in tudi osebni prijatelj prezidenta Masaryka. Znan je njegov pastelni ciklus «Demon ljubavni», ki je vzbudil v domovini in tujini veliko pozornost.

Jubilej ukrajinskega kulturnega delavca. V marcu je praznoval v Užhorodu 50-letnico svojega rojstva in 25-letnico svojega kulturnega in pedagoškega delovanja ukrajinski književnik, pedagog in časnikar Avgust Volosin. Volosin je zaslužil kulturni delavec, zato so Ukrajinci njegov jubilej proslavili z vso iskrenostjo.

Masaryk o ruski emigraciji. O priški svetovne zadrugarke konferenca v Pragi, ki se je vršila te dni, je prezident Masaryk sprejel v posebni avdienci delegacijo evropskega zadrugarke pokreta. Inozemski delegati so v razgovoru s prezidentom češkoslovaške republike bili iznenadeni. Prezident je govoril z Anglezem perfektno angleški, s Francozom francoski, z Nemcem nemški, s komunističnim zadrugarjem iz Rusije pa v ruskem jeziku. Med drugim je dr. Masaryk izjavil ruskemu delegatu Hineku, da želi, da se ruska emigrantska inteligenca vrne v Rusijo, ker se v inozemstvu itak politično ne udejstvuje, a Rusiji je inteligenca nujno potrebna. Hinecu je nato opozoril na izjavo Rykova, ki je naglašal, da pozdravlja povratek one ruske inteligence, ki je pripravljena delovati v sporazumu s sedanjo sovjetsko vlado.

Znanstveno delo o Češkoslovaški. Češkoslovaška akademija znanosti in umetnosti pripravila v sporazumu z Masarykovo akademijo izdajo velikega znanstvenega dela o Češkoslovaški. Delo bo po predlogu posebne komisije obsegalo sledeče oddelke prirodznaneskega, antropološkega, filološkega, historičnega, ustavopravnega, ekonomskega, socialnega, literarnega, umetniškega in narodno-prosvetnega v zvezi s higijsko - sanitarnim.

Obnova Leningrada. Rusko časopisje poroča, da se pokrene letos obširna akcija za obnovo Petrograda (sedaj Leningrada). Obnovitvena dela se bodo vršila po natančnem načrtu. V prvi vrsti se temeljito popravijo pristanišče, mestni parki in glavne ulice. V okolici mesta se građa vile in manjše stanovanjsko hiše. Pri obnovitvenemu delu bo v glavnem zaposleno delavstvo, ki je sedaj brez zaslužka.

Ameriški polet okoli sveta

Poročali smo že ponovno o drznem načrtu Američanov, ki so se podali v štiri letalih na pot okoli sveta. Eden od njih, major Martin, je moral, kakor pravi kratko brzojavno poročilo, svoj polet prekiniti, ker se je njegovo letajo tako pokvarilo, da ga ni mogoče v kratkem času popraviti.

Aeroplani, na katerih so se podali drzni Američani na pot, so bili skonstruirani

ni nalašč za to težavno nalogo. Preizkušali so jih ponovno dolge mesece. Zato je poročilo o pokvarjenem letalu malo zagonetno, zlasti ker v njem ni govora o kaki nesreči.

Naša slika, posneta po neki ameriški ilustraciji, kaže, kako preizkušajo motor na letalu, s katerega so v to svrhu demontirana krila.

Kar so tekom boleznj zagrešili nad menoj in spletili krog mene in o meni razni večtaki in lajki «prijatelj» in «prijateljica», — to je tisočkrat zavozlana gordijska mreža, da bi še Aleksandru Velikemu roka ohromela, če bi sploh imel dovolj poguma in moči, da bi prišel z razsekavanjem vozlov. Pa ni vredno.

Ni meni v nečasti. Razni objokani ali srditi utopisti, satiriki in socialni revolucionarji vseh baž sem do Ljenuina so skušali «rešiti sveto» ali pa vsaj podati predlogo za njega odrešitev. Oh, čemu to strašno delo teh titansko - pigmejskih Mesij? Oblika se menja, bistvo ostane.

Nikoli in nikdar ne bo «svet rešen», ker do njega konca bodo vladale zestre - zverine: Neumnost, Zloba, Zavid. Vlada sveta bo vedno le tisti, ki jih zna vpreči v svoj triumfatorski voz.

Končam! Navzile vsem hudičem tega sveta bom še poskušal ozdraveti, če mi bo Večna Usoda poslej bolj nakljubna nego mi je bila doslej in mi bo dala bolj vztrajno pomagajoče. Ni in ne bo moja krivda, če nisem in če ne bom več zdrav in delaven. Če ne, potem pač po poti vsega posvetnega in resnično vam ovšem, da

mi ne bo prav nič žal za to življenje, ki je podobno ilovnatu pozlačeni skledi s sladkorjem in cimetonu potresenege — smradljivega blata.

Memento vivere, memento mori! Ljubljana, od 15. februarja do 6. aprila 1924.

Henrik Smrekar slikar.

Hinko Smrekar, kdo bi ga ne poznal? Kdo se ne spominja njegovih vedno-duhovitih risb, s katerimi je spremljal kulturne in politične dogodke, s katerimi je krasil diploma, razglednice in knjige — spominjamo samo na Krpanovo kobilo ... pratiko, srbske narodne pesmi itd. — kdo ne uživa še vedno njegovih fantastičnih radirank, kadar jih vidi v Narodni galeriji? Vsi ga pogrešamo že več let in marsikdo vprašuje, kaj je vzrok, da je vsahnila njegova muza. In Smrekar je stal sredi najbujnejšega razvoja. Zadnja njegova grafična dela so pričala o vedno večjem poglobljenju v tajnost njegove umetnosti. Pa vendar ne, da bi ... moj bog, bilo bi strašno! Ne, Hinko živi, je med nami — a udarila ga je usoda s hudo živčno boleznijo. Ali je strašnejša misel za umetnika, ki je kakor Smrekar,

ustvarjal v enomer iz pravega notranjega nagona, da mora čopit vreči v kot in ves dan leto za letom v bolečinah premišljevati o temi: Bom li ozdravel ali ne bom? Prejel smo od bolnega umetnika pismo, ki ga priobčujemo. Najvažnejše kar čitamo v tem le preserenem listu, je za našo javnost mesto, v katerem pravi: ... bom še poskušal ozdraveti. On hoče ozdraveti, a mi pristavljamo: on mora ozdraveti. Dolžnost našega celega plemena je, da mu to omogoči. A kako naj mu pomagamo? Zdravniki naj iščejo zdravil, ti narod pa moraš najti sredstva, da rešiš zdravje in življenje onemu svojim najduhovitejših umetnikov. Naj nihče ne trdi, ko bo morda že prepozno, da ni bil pravočasno opozorjen na možnost rešitve. Denarne pošiljave sprejema naše upravnštvo, prepričani pa smo, da se bodo našli tudi še drugi, ki bodo radi prevzeli našogo, da zberejo nekaj sredstev za našega Smrekarja.

Gospoda Smrekarja pa prosimo, naj nam ne šteje v zlo, da smo se odločili za to javno prošnjo, ki gotovo žali njegovo ponos. A naj vé, da taki darovi niso miloščne, ampak da smo vsi, ki smo kdaj uživali njegova umetniška dela, še vedno njegovih dolžniki.

Obračun

Kristus na gori je dejal: «Množica te mi smili!» In je lačno nasitil. Ni dolgo trajalo, pa mu je ista množica v zahvalo tulila: «Križaj ga! Križaj ga!» Kmalu nato se je krophotala krog njegovega križa.

Kristus pa je šepetaje molil: «Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!» Cesar Kalgula je zdrav, še bolj je na belan spoznal vrednost šloveškega materiala, ki se je plazil pred njim na trebuh in je v obupni jezi vzkliknil: «Ko bi šloveštvo imelo le eno samo glavo, da bi jo mogel odsekati!» — Napoleon je dejal Metternichu: «Kaj je meni za stotisoč ljudi!» In jih je brez vesti žrtvoval noštetokrat več. Bil je pač nad vse praktičen človek in je vedel, kako je treba ravnati z njimi.

Le Göttheja gledaje je spoštljivo konstatal: «Voilà un homme!» — Abbé Coignard (Anatole France) je rekel: «Ljudje so zlobne opice, ki jih je treba ljubiti z nežnim zaničevanjem.» In smehljaje je gledal z bistrimi očmi v svet.

«Reveček Andrejček» meni, da je svet blaznica ... Kakšna banalnost! Kdo ima prav? Oh, vsi. — vsak po

svojem položaju in s svojega stališča. A najlažje je živeti na pač le abbé Coignard.

Mene so kritiki in kritikavsarji žigosali, da sem humorist in satirik, karikatunist. K vragu humorist, k vragu satirik! Kdaj neki? Kakšen karikatunist? ...

Služajno sem se nekoč sešel z bratom Ivana Cankarja, «popotnikom» in sem ga na njegovo željo kar mogoče verno - podobno narisal. Vsi so spoznali točno podobnost, — le on je ni priznal. Nato mi je povedal sledečo prigodnico:

Neka gospodinja mu je, ko je bil bolan, podala na njegovo željo zrcalo. On pa je jezen zrcalo razbil na drobne kosce, češ, da krivo in spašeno kaže. A zrcalo je bilo najfinejšo brušeno.

Tako zrcalo sem kazal svetu, zato so me ozmerjali, da sem karikatunist. Težko bolan, razbit sem jaz, — razbito je moje zrcalo. Pravijo, da je obeh — škoda!

Tekom neizmerno dolge, težke živčne boleznj sem spoznal v obilni meri vrednost šloveških dobrin in «vrlin» in sem odobril v vsem svoje zdržanje in napram celemu svetu in napram pojedincem ...

Veliki koncert „Zveze slovenskih pevskih zborov“

ki ga nam je aranžiral poštvovalni njen pevovodja g. Z. Prelovec, je privabil v Unionsko dvorano ogromno množico poslušalcev, tako da je bila velika dvorana...

- 1. Zveza jugoslov. železničarjev v Ljubljani. Okrog 25 mož. Zborovodja g. M. Premelj... 2. Čitalnica v Zalogu. 19 pevcev. Mladi M. Kregelj vodi mešani zbor...

- 6. „Zvon“ Šmartno pri Lj. 35 glasov mešanega zbora. G. pevovodja Premelj... 7. „Ljubljanski Zvon“ 48 glasov. Dvajsetletno umetniško delovanje...

11. „Slavec“ Ljubljana. 85 pevcev. Najstreljivejši zbor. Po takturko g. J. Brobičeva je dokazal, da je dovolj močan kulturni faktor med našimi društvi...

10. „Št. Jakobski pevski zbor, Ljubljana. 28 mož. Dirigent g. A. Gröbning, se je izkazal kot vrlo nadarjenega in zmognega pevovodjo...

Ugledna prilika! 70 oravlov pesništva z zidano hišo, milinom, gospodarskimi poslopji in vsem inventarjem...

ko je naš v času, ko je solnce trenutno prodrlo meglo, približal izloženemu oknu omenjene trgovine. In zagonetna radirka je zbudila oko...

MALI OGLASI - Vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Sentivo“ se računa vsaka beseda 1 Din. - Priobčuje se le mali oglaš, ki se plačani v naprej.

Obrt - Ogljarji - Notarij - Ojznata slika - Godbeni paviljon - Črni koren - Knjigovodja - Prodaja - Vseled opustitve trgovine

Pomočnik - Več dobrih mizarjev - Zanesljiv sollicitatorja - Kantoristinja - Kroglaški pomočnik - Bivši orožn. podoficir - Bivši finan. poduradnik

Autoomnibus - Otroška postejica - Več različnih motorjev - Polenovka - Prodajalka - Puch-Auto - Nova moška črna obleka

100 oken - Črna koren - Knjigovodja - Prodajalka - Vseled opustitve trgovine - Prodajalka - Puch-Auto - Nova moška črna obleka

Autoomnibus - Otroška postejica - Več različnih motorjev - Polenovka - Prodajalka - Puch-Auto - Nova moška črna obleka

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Klepar - Sofer - Važenec - Kantoristinja - Za letovišče - Kantoristinja - Poštno žensko - Kantoristinja - Prodajalka - Glavni zastopnik - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Zveznar - Bivši finan. poduradnik - Prodajalka - Dva prikojevalca

Motorno kolo - Ugodna prilika! - Autoomnibus - Otroška postejica - Več različnih motorjev - Polenovka - Prodajalka - Puch-Auto - Nova moška črna obleka

Enodružinska hiša - Njiva - Stanovanje - Prazno sobo s kuhinjo - Prazno sobo - Kdo odstopi - Opremljena soba - Stanovanje - V novi hiši - Stanovanje - Shažno sobo - Opremljena soba

Stanovanje - Prazno sobo s kuhinjo - Prazno sobo - Kdo odstopi - Opremljena soba - Stanovanje - V novi hiši - Stanovanje - Shažno sobo - Opremljena soba

Stanovanje - Prazno sobo s kuhinjo - Prazno sobo - Kdo odstopi - Opremljena soba - Stanovanje - V novi hiši - Stanovanje - Shažno sobo - Opremljena soba

Stanovanje - Prazno sobo s kuhinjo - Prazno sobo - Kdo odstopi - Opremljena soba - Stanovanje - V novi hiši - Stanovanje - Shažno sobo - Opremljena soba

Stanovanje - Prazno sobo s kuhinjo - Prazno sobo - Kdo odstopi - Opremljena soba - Stanovanje - V novi hiši - Stanovanje - Shažno sobo - Opremljena soba

Kino - Kino - Lokali - Izvredno ugod. prilika - Večji lokal - Prostor za delavnico - Delavnico - Enodružinska hiša - Njiva - Stanovanje - Prazno sobo s kuhinjo - Prazno sobo - Kdo odstopi - Opremljena soba - Stanovanje - V novi hiši - Stanovanje - Shažno sobo - Opremljena soba

Kino - Kino - Lokali - Izvredno ugod. prilika - Večji lokal - Prostor za delavnico - Delavnico - Enodružinska hiša - Njiva - Stanovanje - Prazno sobo s kuhinjo - Prazno sobo - Kdo odstopi - Opremljena soba - Stanovanje - V novi hiši - Stanovanje - Shažno sobo - Opremljena soba

Kino - Kino - Lokali - Izvredno ugod. prilika - Večji lokal - Prostor za delavnico - Delavnico - Enodružinska hiša - Njiva - Stanovanje - Prazno sobo s kuhinjo - Prazno sobo - Kdo odstopi - Opremljena soba - Stanovanje - V novi hiši - Stanovanje - Shažno sobo - Opremljena soba

Kino - Kino - Lokali - Izvredno ugod. prilika - Večji lokal - Prostor za delavnico - Delavnico - Enodružinska hiša - Njiva - Stanovanje - Prazno sobo s kuhinjo - Prazno sobo - Kdo odstopi - Opremljena soba - Stanovanje - V novi hiši - Stanovanje - Shažno sobo - Opremljena soba

Kino - Kino - Lokali - Izvredno ugod. prilika - Večji lokal - Prostor za delavnico - Delavnico - Enodružinska hiša - Njiva - Stanovanje - Prazno sobo s kuhinjo - Prazno sobo - Kdo odstopi - Opremljena soba - Stanovanje - V novi hiši - Stanovanje - Shažno sobo - Opremljena soba

Kino - Kino - Lokali - Izvredno ugod. prilika - Večji lokal - Prostor za delavnico - Delavnico - Enodružinska hiša - Njiva - Stanovanje - Prazno sobo s kuhinjo - Prazno sobo - Kdo odstopi - Opremljena soba - Stanovanje - V novi hiši - Stanovanje - Shažno sobo - Opremljena soba

štiri visoke omare (deloma za obleko, deloma za perilo) iz mehkega lesa na hrastovo plečkano, dalje se proda več velikih zabojev s ključavnice, več stolov iz trdga lesa in več plečevinastih rogozov

MAURICE LEBLANC: TIGROVI ZOBJE

«Da, in on vas je spoznal, gospod! Od prvega hipa je v vas spoznal Lupina, in moč ve, da se ne moti. Specialist je. Spomnite se, gospodar, vseh vragolij, katere ste mu nekoč zagodli, in pomislite, da Weber ve, kaj je maščevanje, katero vam je nekoč prisegel...»

«Je-li on opozoril prefekta?»
«Ruzume se! In prefekt je že dal naročilo dvema mojima tovarišema, naj vam sledita. Če se jima bo zdelo, da nameravate pobegniti, vas bodo prišli za vrat.»
«No, potem ne morem ničesar stori.»
«Kako, nič storiti? Saj je vendar treba zabrisati vašo sled!»
«Čemu naj to koristi, če vidijo, da sem se vrnil v svoj stan in če mi slede?»
«Kako? Po tem, kar se je zgodilo, se drznete vrtni na stanovanje?»
«Kam pa naj grem spat? Pod most?»
«Toda, vrag vas vzemi, saj vendar razumete, da bo okrog tega dogodka nastal vražji ropot in da ste že kompromitirani do las in da se vas bodo lotili z vseh strani?!»

* Sedaj in na mnogih drugih mestih se pojavljajo v tem romanu spomini na prejšnje člane Arsène Lupina, opisane v starejših romanih Leblancovih. Francoska publika se na te prejšnje romane dobro spominja.

«Pa potem?»
«Potem? Pustite to zadevo!»
«Pa napadalcu Morningtona in Fauvillea?»
«Zanje že poskrbi policija.»
«Ti si živina, Aleksander.»
«Ali pa postanite zopet Lupin, nevidni in nedosegljivi Lupin, in borite se z njimi otvorjeno, kakor nekoč, nezmagljivo, povsod zmagovalci! Toda ne nadaljujte pod imenom Perenne, ker je preopasno, in zlasti se ne vmešavajte več v zadevo, ki vas več ne zanima...»
«Ti si res dober prijatelj, Aleksander. Moji interesi v tej zadevi znašajo nič več in nič manj kakor dvesto milijonov! Če Perenna ne ostane na svojem mestu, ne bo od te bajne vsote videl niti fیکا, in ker je to prvokrat, da moram zaslužiti lep kos krajcarjev na pošten način, bi mi bilo žal...»
«Pa če vas primejo?»
«To ni mogoče. Mrtev sem.»
«Lupin je mrtev, toda Perenna živi.»
«Če me danes niso prijeli, sem pomirjen.»
«Zadeva je samo odložena, ukazi pa so docela nedvomni in določni. Vaša hiša je obdana in dan in noč boste pod pažnjo.»
«Tem bolje, me vsaj ponoči ne bo strah.»
«Toda, česa se nadejate?»
«Ne nadejam se ničesar, Aleksander, pač pa sem svoje stvari gotov. Ootov sem, da si ne bodo upali prijeti me.»
«Weber bo storil vse...»
«Na Webra jaz žvižgam. Brez ukaza tudi Weber ne premore ničesar.»
«Pa mu ga bodo dali, bo že on poskrbel!»
«Ukaz, da mi sledi, da. Ukaza za aretacijo pa ne bo. Policijski prefekt se je že toliko izločil, da ne more nazaj. Pa je še druga reč. Ta zadeva tukaj je tako zelo komplicirana, da

ste vi drugi vsi skupaj nesposobni, da jo razvozljate. Prej ali slej me boste potrebovali. Kajti razen mene se s temi nevidnimi in menda še neznanimi protivniki ne more nikdo boriti. Nesposobni ste za to nalogo vi vsi skupaj, ti, Weber, prefekt in vsa varnostna služba skupaj. Pričakoval bom tvojega poseta, Aleksander!...»
Drugi dan so sodni izvedenci potrdili, da sta oba ugrizala v obeh jabolkah popolnoma istovetna, da izhajata od ene in iste osebe, od enega in istega zobovja, in da je od iste osebe in od istega zobovja tudi ugriz v tablici čokolade, katero je zapustil pokojni Verot. Razen tega se je javil oni šofer, ki je neko neznanu mu gospo vozil ob poldvanajstih ponoči iz opere, in sicer po njenem ukazu naravnost do konca ulice Avenue Henri-Martin, kjer je ona izstopila. Skrajni konec ulice Avenue Henri-Martin pa se nahaja jedva za pet minut oddaljen od palače Fauvilleovih! Kaj pa je iskala gospa več kot poldruge uro v tej okolici in v tem času? In šofer je gospo, kateri so ga predstavili, takoj spoznal, bila je ista, katero je vozil, bila je gospa Fauvilleova.
Ana Marija Fauville je morala v preiskovalni zapor in je še istega večera ponočila v znani žolti zgradbi v Saint Lazare. Istega dne so kronisti začeli objavljati po novinah podrobnosti te zadeve, ki je pričela neznanu zanimati radovedni in lahko razburjivi Pariz, in zlasti so mnogo poročali o zagonetnih ugrizih, za katere pa niso prav vedeli, komu bi jih pripisovali ali vsaj ne, kateremu vzroku. Izmišlili so si senzacionalne naslove, med njimi posebno dva pariška dnevnika, ki sta zelo popularna in ki sta nad zanimivim in razburljivim tekstom z debelimi črkami zapisala iste besede, katere je sam zase spregovoril v usodni doči Don Luis Perenna sam, in katerimi je bila najbolje označena bestjalnost vse te nerazumljive zadeve: «Tigrovi zobje».

Pepe!

Ali že veš?
Pri Sinkovcu so že spet znižane cene, kmalu boja blago zastoj dajal!
Zato le hitro tja, dokler je še kaj blaga. III

Modna trgovina
R. Sinkovec nasl.
K. Sosa, Ljubljana,
Mestni trg 19.

!OBLEKE!

za
gospode
in
dečke

kupiš najceneje pri tvrdki

LOŽAR & BIZJAK 1888/a
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 20.
Obleke tudi po meri in najnovejšem kroju.

Rok za ponudbe v svrhu nakupa
500 do 600 m³
hrastovega lesa

v mestnem gozdu pri Kostanjevici
poteče z dnem 30. aprilom 1924

Korporacija si pridrži pravico,
kupčijo v osmih dneh potrditi ali
ovreči.

Načelnstvo meščanske korporacije
v Kostanjevici.

PALMA

kavčuk pете in kavčuk podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so isti trpežni, po ceni in jih je prijetno nositi. 722/a

Obleke

in moderni površniki
po zelo nizkih cenah
v oblačilni industriji

A. KUNC
Ljubljana, Gosposka ul. 7

Iščemo

samostojno pisarniško moč za Beograd, zmožno slovenskega in srbohrvatskega jezika v gororu in pisavi, verzirano v železni in kovinski stroki, korespondenci in knjigovodstvu. Reflektiramo na samostojno moč. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe pod „Beograd 727“ na upravo „Jutra“ 1651/a

V mestu Spod. Štajerske v večjem hotelu se išče dober, izvežban, starejši

plačilni natakak

ki je slovensčina in nemščina popolnoma zmožen, za takojšnji nastop. — Ponudbe naj se pošljejo najkasneje do 10. t. m. na upravništvo „Jutra“ pod „Plačilni natakak“, 1685/a

1 do 2 milijona Din

v delnih zneskih bi placiral samo prvovrstnih podjetjih.

Ponudbe pod „KAPITAL“ na upravo „Jutra“. 1701

Sode kupim

večjo množino, nove ali rabljene, velikost od 100 do 700 kg in sicer iz črne in pocinkane pločevine. Najnižje ponudbe in množino naj se sporoče **Franco Majdiću**, trgovcu v Kranju. 1670-a

Štev. 47/O. D. D.

Razpis prodaje hrastovega lesa in drv.

Upravni odbor dr. ORAŽNOVEGA dijaškega doma v Ljubljani proda ofertalnim pótém v „Petrovi šumi“ (v Krakovem), ki leži poleg državne ceste v Kostanjevici (Dolenjsko) loko posek:

- 43·58 plm hrastovega lesa, 20 do 30 cm v premeru za tehnično porabo;
- 471·11 plm hrastovega lesa nad 30 cm v premeru za tehnično porabo;
- 395 plm hrastovih neprebranih drv.

Na predpisanem vzorcu pisane, kolkovane in z 10%, vadijem opremljene ponudbe se morajo vložiti do 29. aprila t. l. do 12. ure pri upravnem odboru dr. Oražnevega dijaškega doma v Ljubljani (univerza). Predpisani vzorci za ponudbe se dobivajo pri podpisnem odboru; istotam so na vpogled interesentom splošni prodajni pogoji. Zapisni izmere hrastovih hlodov, kakor tudi splošni prodajni pogoji so na vpogled pri računski upravi v Kostanjevici (Dolenjsko). Les in drva je možno na licu mesta ogledati.

Upravni odbor dr. Oražnevega dijaškega doma v Ljubljani, dne 8. aprila 1924.

Dr. Šerko m. p.
tj. predsednik.

Trgovina satova i zlatarske robe

u Zagrebu u glavnoj trgovačkoj ulici, radi preuzeca drugog poduzeća sa povoljnim uvjetima za prodati ili uz sudjelovanje za perdati.

Cijenjene ponude pod šifrom «RIJETKA PRILIKA II-756» na Interreklam d. d. Zagreb, Palmotičeva ulica 18. 1694/a

Oblastveno dovoljena popolna RAZPRODAJA oddelka za pletenine, trikotažo in perilo.

Dovoljujemo si cenjene odjemalce opozoriti, da se nahajajo v zalogi še večje množine različnega blaga kakor:

Za DAME: perilo, bluze, predpasniki, nogavice in rokavice.
Za GOSPODE: triko perilo, sviterji, srajce, ovratniki, naramnice, nogavice, rokavice, gamaše in dokolenice.
Za otroke in dojenčke: perilo, osobito znamke „Tetra“, patentno nogavice, sviterji, čepci in dr.

Brisače, različna galanterija in kozmetika

Vse to blago razprodajamo pod tržnimi cenami, samo čotje, dokler traja zaloga.

A. & E. SKABERNE, Ljubljana, Mestni trg 10.

Prva preoblikovalnica damskih slavnikov moških klobukov

Barborič & Završec
LJUBLJANA
Mestni trg 7
Izdeluje po najnovejših modelih.

Velika zaloga damskih slavnikov, prazničnih, nakitnih raznovrstnega nakita.

Reprezentacijskega zastopnika

za predmet brez konkurence za Ljubljano in Slovenijo. 1695/a

Trgovsko naobražen, ter imajo prednost gospodje, ki so dobro v trgovskih krogih vpeljani ter so prvovrstni prodajalci, večči slovenskega in nemškega jezika. Dotični mora razpolagati s primernim kapitalom. Dohodek 5000 do 10.000 Din. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „National“.

ZAHVALA.

Ob prerani gomili našega dragega

Hinka

od bridke usode težko preizkušeni se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam sočutno stali ob strani v naši boli; zlasti mil. g. mgrs. dr. Hrdyju za nagrobni govor, vlr. g. zastopniku ministra pravde, vsem ostalim gg. govornikom in kolegom rajnega iz Beograda, bratskemu srbskemu narodu, ki se je tako mnogobrojno udeležil pogreba, mil. g. prijorju križniškega reda in vlr. g. dr. Ot. Pirkmajerju, ptujskemu glavarju, za izraze sočutja, slednjic vsem onim, ki so nam pokazali ljubav do blagopokojnika.

Velika Nedelja, dne 5. aprila 1924.

Žalujoča obitelj Irgoličeva.

1669/a

Brez posebnega na. vanila.

†

Javljam tužno vest, da je preminula moja ljubljena soproga

Marija Buh, roj. Balčas

dne 9. aprila v 29. letu svoje starosti po dolgi, mučni bolezni.

Pogreb se vrši v petek dne 11. t. m. ob 17. uri iz hiše žalosti na Jesenicah.

Jesenice, dne 9. aprila 1924.

1698/a **Anton Buh**, uradnik K. I. D.

Iščemo inteligentnega sotrudnika proti dobri plači.

Molčljivost zasiguran
Ponudbe na penzijo „GRINTOVEC“ grad Preddvor pri Kranju.

Ivan Jax & sin
Ljubljana

Gospodstva cesta priporočila svojo bogato zalogo

Pisalnih strojev „Adler“ in „Orania“

Šivalnih strojev za rodbino in ob

Voznih koles Styria - Bürkopp - Orzi kole (Waffensrad)

Caniki zastoj in franko